

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.
 („Falu” Országos Földművelésügyi Osztály.)
 Telefon: Automata 204—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádióna gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:
 Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 20. szám.

1934 május 20.

4·2 millió mm buza elhelyezését biztosítja a római egyezmény

Életbelépett a magyar-olasz-osztrák megállapodás

A Mussolini, Gömbös és Dollfuss miniszterelnökök által március hó 17-én aláírt római jegyzőkönyvek alapján létrejött gazdasági szerződések Olaszország, Ausztria és Magyarország között május hó 14-én este 8 órakor írták alá Rómában, a Palazzo Venezia-ban. A szerződések tartalmáról a következő hivatalos jelentést adták ki:

Az olasz-osztrák szerződés a következő pontokból áll:

a) Ausztria javára preferenciális (kedvezményes) jogot biztosít jelentős számú iparcikkre. Ezt a kedvezményt olyan módon szabályozták, hogy ne zavarja meg az olasz piac normális helyzetét, sem pedig harmadik államoknak erre a piacra vonatkozó érdekeit.

b) Olaszország javára a legnagyobb kedvezmény elvének alkalmazásával bizonyos vámkedvezményeket biztosít több olyan cikkre, amelyek nagyobb része jellegzetesen olasz termelvény.

Az olasz-magyar szerződés a következő pontokat tartalmazza:

a) Olaszország kötelezi magát, hogy olyan intézkedéseket tesz, amelyek módot nyújtanak az olasz SAFNI-Társaságnak, hogy a magyar kormány által kijelölendő szervezet részéről egymillió métermázsa magyar búzát vásároljon olyan áron, amely lehetővé teszi Magyarországnak termése megfelelő értékesítését.

b) Magyarország kötelezi magát olyan irányban, hogy a SAFNI-Társaság opciójogot nyer egymillió métermázsa magyar buza megvásárlására olyan megegyezéssel, hogy amennyiben a nevezett társaság nem élne ezzel a jogával, akkor hozzá fog járulni a meg nem vásárolt gabonamennyiség értékesítéséhez.

c) Magyarország kötelezi magát, hogy külön elbírálás tárgyává teszi Olaszországnak ama vámkedvezményekre irányuló kérelmeit, amelyek a legnagyobb kedvezmény elve alá tartoznak, ugyszintén a behozatali korlátozások elvénél enyhítését célzó olasz kérelmeket.

Olaszország és Ausztria, Olaszország és Magyarország, valamint Ausztria és Magyarország között megállapodások jöttek létre atekintetben, hogy a már fennálló kétoldali behozatali szerződések megjavíttatnak.

Olasz-osztrák egyezményt írták alá a trieszti kikötőn át lebonyolódó

olasz-osztrák forgalom fejlesztése érdekében és olasz-magyar egyezményt írták alá a fiumei kikötő magyar tranzitforgalmának kifejlesztése céljából.

Egyidejűleg Rintelen és Schüller osztrák, valamint Villani báró és Winckler magyar teljhatalmu megbízottak szintén a római jegyzőkönyvek alkalmazásának megfelelően a két ország közötti szerződést írták alá, amely további 2,200.000 métermázsa magyar buza értékesítését biztosítja Magyarország számára, míg Ausztria részére a magyar piac nagobbmértvű kihasználását teszi lehetővé az osztrák ipari cikkek kivitelére.



„Bem apó” szobrának leleplezése Budapesten, a Pálffy-téren
 A Kormányzó Ur leteszi koszorúját a szobor talapzatára

Ezekkel a szerződésekkel és a létrejött megegyezőkkel a római jegyzőkönyvekben megállapított irányelvek a kitűzött időben a meghatározott módon alkalmazást nyertek a három állam gazdasági kapcsolatának előnyére, előmozdítva ezzel a középkelet-európai államok gazdasági ujjaépítését is.

Winckler István kormánybiztos nyilatkozata szerint a tárgyalások mindvégig programszerűen folytak le és az előre meghatározott időben be is fejeződtek.

— A szerződésekben — mondotta — elsősorban Magyarország számára 4.2 millió métermáza buza elhelyezését biztosítottuk megfelelő árszínvonalon. Természetes, hogy ezzel szemben Ausztria és Olaszország terményei számára bizonyos behozatali kötelezettséget kellett vállalnunk, de ezek biztosíthatók mindenkit, hogy ezek semmilyen szempontból sem jelentenek kárt, vagy megterhelést a magyar gazdasági élet számára.

— Külön hangsúlyozni kívánom, hogy az elért eredmény nem a római delegáció érdeme, hanem kizárólag Gömbös Gyula miniszterelnök uré, akinek kezdeményezésére a március 17-iki jegyzőkönyvek létrejöttek, mert ezek tették lehetővé a mostani igen nagyjelentőségű eredményeket.

Gömbös miniszterelnök nyilatkozata

Gömbös Gyula miniszterelnök a római egyezmény aláírásával kapcsolatban az alábbi nyilatkozatot tette:

— A római tárgyalások eredményei tökéletesen úgy végződtek, mint ahogy én azt gondoltam és arra számítottam. Magyar szempontból valamennyi várákozás teljesült, természetesen a kölcsönösség elvének hangoztatása és követése mellett.

— A magyar mezőgazdaság szempontjából a római megállapodások eredményét teljesen megfelelőnek tartom; az idők mindezt igazolni fogják. A mezőgazdaság javára ez az eredmény létrejött anélkül, hogy a magyar ipar által hozandó áldozatok veszeljéztetnék a magyar ipar érdekeit. Meg vagyok győződve róla és remélem, hogy árpolitikai tekintetben enyhülés fog előállni az ipari árák terén.

— Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy a római megállapodások nagy lépést jelentenek előre és azt tartom a termelői munka igazi megindításának, amikor a fő termelési ágak prosperitásáról történik gondoskodás. Ha sikerül úgy realizálni a római megállapodásokat mezőgazdasági téren, ahogy az a szerződésekben le van fektetve, akkor olyan erőgyarapodásról számolhatunk be, amely az egész gazdasági életre döntő kihatással lesz.

Értékesítési gondjainktól megszabadultunk

A római szerződés elsősorban természetesen a magyar mezőgazdaságot érdeklő legközelebről és a szerződésben pontosan megállapított 3.2 millió mázsa magyar búzának a biztos elhelyezése, valamint továbbmenően 1 millió mázsa búzának az átvételére biztosított opció összesen 4.2 millió mázsa buza értékesítését teszi számunkra lehetővé.

Marschall Ferenc dr., országgyűlési képviselő az egyezményvel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— A római eredmények egész új korszakot nyitottak meg a magyar gazdasági életben. A közzétett eredményekkel mindenképpen meg lehetünk elégedve. A római szerződéssel Magyarország kereskedelempolitikai helyzete továbbmenően jelentékeny mértékben megszilárdult. A mi szempontunkból legnagyobb jelentősége kétségkívül annak van, hogy Olaszország és Ausztria 4.2 millió mázsa buza átvételére kötelezte magát a termelési költségeknek megfelelő áron. Ha tekintetbe vesszük, hogy Magyarország buzaexportfeleslege normális években 4—5 millió mázsa, akkor a római egyezménynek a buza átvételére vonatkozó részét nem kell különösebben méltatnunk, mert ez az átvételi kötelezettség azt jelenti, hogy normális termés esetén értékesítési gondjainktól megszabadultunk, nem leszünk többé kiszolgáltatva a különböző importra szorult államok gazdaságpolitikai diktátumainak.

— Reméljük, hogy az időjárás megváltozásával a magyar gazdatársadalom abba a helyzetbe jut, hogy exportfelesleggel fog rendelkezni és így gyakorlatilag is ki tudjuk használni a megegyezésben biztosított kedvezményeket. A szerződésnek tehát nemcsak a folyó évre, de az utána következő esztendőkre is óriási jelentősége és hordereje van.

BELPOLITIKA

A magyar kormány a Népszövetséghez fordult a szerb erőszakosságok miatt

A magyar kormány május hó 12-én genfi képviselői utján a Népszövetség főtítkáránál panaszt nyújtott be, amelyben szövé teszi a szerb részről már évek óta sorozatosan elkövetett határsértéseket és egyéb erőszakosságokat s orvoslást kér ellenuk, mint hogy eddig minden diplomáciai lépés eredménytelen maradt. A panasz kiemeli, hogy olyan természetű sérelmekről van szó, amelyek „igen komolyan veszélyeztetik Magyarországnak Jugoszláviához való viszonyát és amelyekre nézve igen kívánatos, hogy a

sérelmek megfelelő rendezésre találjanak.“ A panasz 15 ember megöléséről és 102 család jogtalan kiűzéséről számol be.

A panasz benyújtása és komoly hangja népszövetségi körökben igen élénk visszhangot keltett s kellemetlen meglepetést okozott kisantant-körökben.

Bizalom a miniszterelnök iránt

Pest, Szabolcs, Ung és Zala vármegye május hó 8-án; Borsod-Gömör és Kiskuth vármegye május hó 9-én; Komárom-Esztergom vármegye május hó 11-én; Hajdu vármegye május hó 12-én tartott ülésein a vármegyei közönsége Gömbös Gyula miniszterelnököt egyhangulag rendithetetlen bizalmáról biztosította és hálás köszönetét fejezte ki a miniszterelnök eredményes működéséért.

Komárom város május hó 12-én tartott közgyűlésén a város diszpolgárává választották a miniszterelnököt. Diszpolgárává választotta a miniszterelnököt Belecska és Szarazd községek közönsége is.

Nagygyűlés Hódmezővásárhelyen

A Nemzeti Egység Pártja május hó 13-án, vasárnap Hódmezővásárhelyen nagygyűlést rendezett, melyen Sztranyavszky Sándor országos elnök is mondott beszédet. A római egyezményvel kapcsolatban arra utalt, hogy 15—16 pengős buzaárakat remélhetünk. Bejelentette továbbá, hogy a felépítés munkája — ha szerény keretek között is — rövidesen megindul.

Világraszóló magyar sportdiadal

Május hó 11-ike, Áldozóesütörtök ünnepe olyan kiemelkedő napja volt a magyar sportnak, aminőt csak az olimpiai mérkőzések idején jegyezhetünk fel. E napon mérkőzött az angol labdarúgó válogatott csapata a magyar válogatottal s a magyar válogatott csapat 2:1 arányban legyőzte az angolokat. A mérkőzést olasz bíró, Barlasina, vezette mind a két csapat teljes meglegedésére. Az eredményt a 35.000 főnyi nézőközönség leirhatatlan tombolással és üdvrivalgással fogadta, annál is inkább, mert — valljuk be őszintén — magyar győzelemre a futball hazájának válogatottjaival szemben még a legvérmesebb reménykedők is alig számítottak. Annál meglepőbb volt a gyönyörű eredmény. A fiuk lélekeli, kitartó és elszánt játéka a legnagyobb angol sportlapok szerint is méltó győzelmet aratott. Ez a győzelem valóban hatalmas diplomáciai cselekedettel ér föl: messze röpi a magyar sporttudás és fölény megérdemelt hírnevét.

Jöjj el új pünkösöd...

Pünkösöd a Szentlélek napja. A vadjudó keresztény egyház tüzkeresztisége, amelyen át kellett mennie, hogy a lelkek erősödjenek, hevüljenek és világítsanak. Mert szent tüzre volt szüksége akkor is a világnak, amikor tüzes nyelvek csaptak alá az apostolokra, akik bétélének a Szentlélekkel, amint az Irás hirdeti. S erre a tüzre van szükség ma is, kedves keresztény testvérem. Az Isten tüzére, amely világosságot gyújt az elmékben és szerető meleget éleszt a szívekben. Mert bizony, bizony nem fordul jobbra a világ sorsa, ha a szenvedélyek gyilkos tüze sorvasztja a remények bimbóit, s a kajánság zsarátnoka pörköli tovább az áldott munka verejtékes gyümölcsét. A Szentlélek tüzes nyelve kell ahhoz, hogy az igazság feltámadjon. Az Ő ereje kell, hogy az Isten elformáltanodott képmásából ismét emberséges emberek legyenek. Az Ő vizasztalása, hogy a kiforgatott életből undor, csömör és keserűség ne legyen. S az Ő kegyelme, hogy a lélektelen természetből lelkes élet fakadjon.

Új pünkösödnek kell jönnie. Új pünkösödnek, amelynek tüze és hatalma, ha kell, sarkából is kifordítja a világot a féltékeny megbátorodása, a hitvallók bizodalma, a csüggedők felbuzdulása és a mártírok vérhullása erejével. Minél szomorubb a jelen képe, annál inkább!

Jöjj el, Szentlélek Uristen! Jöjj el ismét közénk és oltsd ki a kárhuzatos és romboló tüzeket. Gyujtsd fel a hit, szeretet, összetartás és megértés lángjait mindenütt, ahol egymást lépő, marcangoló ember és nemzet vagyon! Mutasd meg szent fényeddel mindenkinek az ő hivatását, hogy aszerint és annak éljen, amiért és amire teremtetett.

Ne az élet bizalmának tüzei hamvadjanak el, hanem a reménység tüzes nyelvei világítsanak a legkisebb kunyhóban is...

Énekeld buzgón és hitte, magyar testvérem:

— Jöjj el, Szentlélek Uristen!

S eljön az idő, el kell jönnie, hogy emberséges megfontolások fogannak a legmegátalkodottabb lelkekben is az Isten tüznél, a Teremtő akaratából, ami nélkül semmi sem történhetik... A szent tűz fellobbanása sem...

Bem apó szobra...

Magyar fiúk, magyar lányok, reményét veszteni készülő magyar ifjúság, sorscsapásokban görnyedő föld népe és minden rabmagyarok, ha Budapesten jártok, menjetek el a Pálffy-térre és nézzétek meg a Bem apó szobrát, amelyet május hó 13-án lepleztek le a Kormányzó Ur jelenlétében a hivatalos Magyarország, továbbá nagy lengyel küldöttség jelenlétében, akik a

legendás hírű 48-as tábornok kardját hozták el nekünk, a magyar szabadságharc késői és gondokban sorvadó unokáinak. Nézzétek meg a kis törékeny, véznatestű, de oroszánlelkű hős szobrát, aki a magyar szabadságért jött harcolni akkor, amikor saját nemzetének sötét napja legjobban lealdozott. S látván a szobrot, gondolatok Petőfi költeményére:

— Mi ne győznénk? Hisz Bem a vezérünk,

A szabadság régi bajnoka!
Bosszuálló fényvel jár előttünk
Osztrolenka véres csillaga.

Ott megy ő, a vén vezér, utána
A hazának ifjusága, mi,
Igy kísérik a vén zivatart
Tengerek szilaj hullámai.

Menjete el minden magyarok a szoborhoz és gondolatok arra, hogy a rab lengyel nemzet feltámadott, mert az őregeiben is olyan töretlen hit lobogott a szabadságért, mint Bem apóban... Menjete el és valljátok Bem apót a miénknek. Jobban, mint bármikor. Az idők végtelenségéig. Amíg csak a szabadság a zsarnokságot le nem győzi... Mert most Bem apó inkább miénk, mint a lengyeleké...

Csizmadia András gazdasági főtanácsos

A magyar kisgazdatársadalom egyik vezéralakját, Csizmadia András országgyűlési képviselőt, a Kormányzó Ur gazdasági főtanácsossá nevezte ki. Ez a kitüntetés az egész gazdasági társadalom osztatlan tetszésével találkozott, s országszerte megelégedést keltett. Csizmadia Andrást nem kell lapunk olvasóinak bemutatnunk. Komoly, megfontolt működését a



Csizmadia András

országgyűlési képviselő, m. kir. gazdasági főtanácsos

képviselőházban és a Faluszövetségben — amelynek igazgatóválasztmányi tagja — minden magyar gazda ismeri és méltányolja is. A legmagasabb helyről jött kitüntetés, amely valódi és megalapozott érdemet jutalmazott, csak betetőzése az általános elismerésnek. A kinevezés érdekességét az is fokozza, hogy tudomásunk szerint Csizmadia András az első magyar kisgazda, aki a „méltóságos ur” megszólítással járó gazdasági főtanácsosi címet megkapta. Ami viszont érthető, mert tevékenysége olyan sokoldalú, hogy a kitüntetésre alaposan rá is szolgált. Üdvözljük az az új gazdasági főtanácsost a gazdasági társadalom és a Faluszövetség nevében...

A Faluszövetség Őr és Szécsényi községekben

Május hó 10-én tartotta alakuló gyűlését a szabolcsmegyei Őr községekben a Faluszövetség. A Központ képviselőjében Wieser Béla titkár jelent meg, akit a helybeli leventeszázad diszszakasza fogadott, majd a nagyszámú közönség előtt Nyíry László ref. tanító üdvözölt. Ezután Wieser Béla tartott előadást és ismertette a faluszövetségi szervezkedés jelentőségét. A központi kiküldött beszédét nagy lelkesedéssel fogadta a hallgatóság és Vass József ref. tiszteletes közönte meg. A fiókszövetség tisztikara a következőképpen alakult meg: Diszelnökök: Vass János ref. tiszteletes, Zoltán Ödön és Jesztreby Ferenc földbirtokosok. Elnökök: Nyíry László ref. tanító. Alelnökök: Kálmándy Lajos, Pethő János, Suba János. Pénztárnok: Kálmándy Gyula. Ellenőrök: Deme József, Kálmándy János, Kocsis András. Számvizsgáló bizottság: Nyíry Sándor, Fekete Gábor, Deme Mihály. Választmány: Kocsis András, Bartha József, Bertóthy Péter, Pákh János, Deme József, Szabó F. József, Szabó Ferenc, Czine József, Fekete Gábor, Deme Miklós, Kiss József, Rác István, Kálmándy Ignác, Kiss Gyula, Czine Gábor, Molnár Gyula és Szilágyi András.

A Szécsényi Faluszövetség május hó 6-án tartott közgyűlést. Volent István elnök megnyitja után Wieser Béla központi titkár ismertette a Szövetség legutóbbi tevékenységét. A közgyűlést követő barátságos eszmecsere alatt szónogra kerültek mindazok a panaszok, melyek ugyszólván az ország egész agrártársadalmát érintik. Külön ki kell emelnünk Szécsényi község vezetőségének áldozatkészségét, mellyel a kulturház létesítését lehetővé tette és annak fenntartását, fűtését és világítását magára vállalta. Ezzel megteremtette a céltudatos, kulturális munka lehetőségét.

IGAZLÁTÓ

„Jobban szeretnék az emberek azt az orvost, aki cukros orvosságokat rendelne betegeinek — hiábavalóságuk dacára is — mint azt az orvost, aki tűzesvassal akarná kiégetni sebeiket biztos gyógyulás okáért“ — állapította meg egy ókori görög filozófus. És valóban a bölcsnek igaza is volt. És mindmáig igaza van, mert az emberek napjainkban is szívesebben hallgatják a „cukrosbolt-filozófusok“ mitsem érő receptjét, mintsem jól-felfogott, saját érdekükben eltűrnék a könyörtelen, lesújtó, de megmentő igazság tűzesvasát.

A parasztság társadalmi életének kérdéseiről való beszélgetést és talán fájdalmas sebkezelését bizony emelkedett lélekkel kell elviselni minden „betegnek“ és nem szabad elhamarkodva kijelentenie, hogy „én hibánélküli jó ember vagyok.“ Urunkat: Jézus Krisztust egyszer így szólította meg valaki: „Jó Mester!“ És a jók jója, az Élet Királya, így tért ki a megszólítás elől: „Ne mondd nekem, hogy jó Mester, egyedül az Isten, aki jó...“

Vigyázzunk tehát és hallgassuk meg hálás szívvel a jóakaratu korholást és ha magunkra ismerünk itt, vagy ott, határozzuk jobb utra magunkat, magunkévá téve a jó tanács szívből szóló, szeretetdiktálta szavait.

Ez alkalommal az ifjúsághoz lenne néhány szavam.

Kedves Feleim! Ti — kezdetjük mindjárt itt — nem vagytok elég szívesek és illendők az öregebbekkel szemben. Találkoztok éltes, tisztességben megöregedett bácsikkal, nénikkel és még csak meg sem billentitek a kalapotokat. Templomban, menyegzőn, bálon, vacsorán, társaságban, korcsmában, vagy bárhol is nem engeditek át nemcsak a főhelyet, de még csak ülőhelyet sem adtok az öregebbeknek. Összefogódkodtok vasárnap öten, hatan és egy világért ki nem tértétek, szétválva utat nem adnátok a szembenjövőknek. Ti viszitek a szót a társalgásban, letorkolva az idősebbeket. Beszéltek, mielőtt az öregek megkérdeznének valami felől. Sőt odaültök az asztalhoz és meg sem várva kedves szüleiteket, neki-kezdték enni. És nem imádkoztok ti fiatalok sem evés előtt, sem evés után és rendszerint elmulasztjátok Isten után szüleiteknek, vagy vendéglátó házigazdátoknak megköszönni a vacsorát, vagy ebédet, vagy aminek éppen sorja esett. Torzsalkodtok, szembezártok a bölesebb, tapasztaltabb öregekkel, bántalmaztatok őket szemükbe, ócsároljátok őket hátuk mögött.

Kedves barátaim, úgy viselkedjétek az öregebbekkel szemben, mit ahogy

szeretnétek, hogy majdan eljövendő öregségetekben veletek viseltesse az akkori fiatalok, gyermekeitek és mások gyermekei. Barátaitokat sem kell okvetlenül minden kis nézeteltérés esetén bicskával fenyegetni. Ha mi magyarok ilyenek vagyunk egymás között, mit várjunk ellenségeinktől? A harag rossz tanácsadó. Gondoljunk arra ilyen esetben, hogy bizony mi is követtünk már el helytelen dolgot. Vagy nem emlékeztek Jézus és a bűnös asszony történetére, mikor mindannyian követ akartak vetni a megtévedtre. És Jézus így szólt a könnyen és elhamarkodva ítélőkhöz: „Az vesse ez asszonyra az első követ, aki maga sohasem vétkezett.“ Bizony megszegyenültek az ítélők és egyenként elszókdöstek a bűnös asszony mellől, míg nem Jézus maradt vele, ki így szólt neki: „Menj és ne vétkezz többé.“

Megbocsátani és feledni. Ebből áll a nemeslelkű ember bosszúja.

Leányokkal szemben szintegy viselkedjétek, mint ahogy szeretnétek, hogy mások viselkedjenek tulajdon leánytestvéreitekkel, vagy éppen édesanyátokkal szemben. Ne dönts köny-

nyelműen romlásba senkit és ne lépj a fertőbe Te sem. Órizd meg tested és lelked tisztaságát, s ha már elléted a rossz utat, állj meg még ma! Állj meg, mert a bűn sárba hempergeti csillagos lelked, beszennyezi a képzeletedet, megmérgezi jövődet, elrohasztja életed ereit, rokkantná, nyomorulttá tesz Téged és utódaidat harmad- és negyediziglen lemenőleg is és a sohasem tévedő Istenfia ígérete szerint sohasem látod meg az Urat, a Tisztaság Istenét, hanem égni fog lelked a kárhozat parazsán.

Kedves ifju barátom! Istenedért, hazáért, szüleidért, utódaiért és magadért élj bölcsen az Isten által néked adatott javakkal, lélekben és testben tisztán, tisztelve atyádat és anyádat és minden tisztességben megvénültek, hogy kedves légy Isten és ember előtt, hogy légy boldog és hosszúéletű.

S ne feledd soha, hogy csak egy testben erős és lélekben nemes nemzedék lehet az a győzedelmes ifjúság, mely a jobb emberi jövőndé és boldog Nagymagyarország megdönthetetlen falait megépíti!

SZÁMADÓ ERNŐ

A földművelésügyi tárca költségvetése

Az 1934—35. évi állami költségvetés tárgyalása során május hó 8-án és 9-én folyt le a kenyér tárcájának: a földművelésügyi minisztérium költségvetésének vitája. Számos értékes, a föld és mivelői iránt őszinte szeretetről tanuskodó felszólalás után Kállay Miklós földművelésügyi miniszter mondott kétórás beszédet, melyben sorra vette a gazdatársadalom valamennyi jelentős és sürgős problémáját. A miniszter hatalmas beszédéből az alábbi részleteket ismertetjük meg olvasóinkkal:

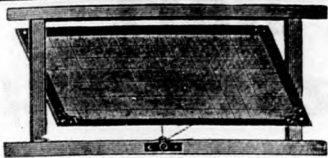
Kállay miniszter beszéde

— Az elmúlt másfél év alatt az osztrák szerződéstől a római szerződésig mindazokat a lehetőségeket, amelyeket a világhelyzet Magyarország részére nyújtott, kihasználtuk és az elérhető legnagyobb eredményekről számolhatunk be. Mig például a magyar buza december 15-ike óta 2.90 pengővel drágult idebent, a rotterdami jegyzés 67 fillérrel olcsóbb. Ez annak köszönhető, hogy sikerült lebonyolítani svájci és osztrák kivite-
lünket, amelyek segítségével értünk a 10 pengő körüli áratat. Mit kap ma a magyar gazda termelvényeiért fel-
árak és egyéb konstrukciók révén? A támogatás mérve az első háromgyed évben, amennyit a mezőgazdaság általánosságban kapott, vagyis amennyit a világpiaci áron felül Ma-

gyarországon elért, 28.65 százalékot tett, ami az év végén a 35 százalékot is elérte, folyó évben pedig 45 százalékra tehető. Minden cikknek támogatásra van szüksége, hogy az illető vámfalat áttörhesse. Ha többet adok támogatásokra, akkor ajándékot adtam. Ha kevesebbet adok, akkor nem teszem lehetővé a kivitel. Lehet, hogy ez helytelen rendszer, de ezt a külföldi országoknak körülöttünk dúló autarchiája teremtette meg s ha élni akarunk, alkalmazkodnunk kell hozzá.

A miniszter ezután a jövő évi termelés problémájával foglalkozott. Az árak terén nem lehet tovább menni azoknál az adott lehetőségeknél, amelyeket a külföldi piacok nyújtanak. A termelés terén a közel jövőben legelsősorban a minőségi kérdést kell megoldani.

— Az irányított termelés problémája három részre oszlik: 1. a termelés irányítására; 2. az értékesítés irányítására; 3. a maximálások és minimálások rendszerére. A termelés irányítása az erdőgazdálkodástól kezdve egészen a lótenyésztésig igen sok területen folyik. Fontosabb azonban az a kérdés, melyet az értékesítés irányításában jelölhetünk meg. Agrárszempontból a termelési költségeket kell a megingott szabadkereslet és kínálat törvényének helyébe tenni. Mert abban a pillanatban, amikor a szabadkereslet és kínálat nem halad normális uton, az többé nem szabadkereskedelem, hanem uzsora. Fölme-



VASBÓL KÉSZÜLT
ISTÁLLÓ és MAGTÁRBLAK
Drótbetétes üveggel
„TITAN“ szab. tetőablak
ÜVEGCSEREPEK
Nedvesség elleni és hőszigetelő
anyagok.

Steiner Béla Budapest,
Báthory-u. 16.
Építési anyagkereskedő

rült az a gondolat, hogy kerettör-
vényvel kell elintézni az irányított
gazdálkodás kérdését. Ez fölösleges.
Szó lehet azonban arról, hogy a kez-
deményezés jogát ezekben a kérdések-
ben biztosítjuk a gazdaközönség szá-
mára olyképpen, hogy a kamarákból
és az OMGE-ből alakítunk egy szer-
vet, amely a különleges gazdaszem-
pontok érvényesülését állandóan fi-
gyelemmel kíséri.

Az iparcikkek árának leszállítása
kérdésében rámutatott a miniszter
arra, hogy hivatali működése alatt a
magyar mezőgazdaság különböző adók-
nál és az iparcikkek áránál, vala-
mint a kamatoknál mutatózó csök-
kentsében 93,300.000 pengőt kapott,
tehát Magyarország szántóterületére
átszámítva, holdanként 9 pengő 80
fillért. Ezután a miniszter bejelen-
tette, hogy a költségvetési vita befe-
jezése után benyújtja a hegyközségi
törvényre és bortörvényre vonatkozó
javaslatot. A gyümölcsstermeléssel
kapcsolatban rámutatott az ugynevezett
előhűtőházak építésének fontos-
ságára, majd a gyümölcsvédelem kér-
déséről szólott és felhívta a gazdák
figyelmét arra, hogy gyümölcsvédelmi
szerek a háziszerekkel nagyon jól pó-
tolhatók. Az állattenyésztéssel ka-
pcsolatban a tenyészállat-akció adatait
ismertette, amely szerint a községek-
nek ebben az évben 1579 tenyészbikát
és 600 tenyészkanat osztottak ki. A
propaganda-oltásokat sertésvész el-
len 25 vármegyében 697 községben,
4 törvényhatósági városban hajtották
végre, több mint 300.000 darab sertés-
en, s az eredmény az volt, hogy több
mint 100.000 darab sertést mentettek
meg, ami közel 3 millió pengő meg-
mentett nemzeti vagyonnak számít.
Magyarország több szérumot oszt
szét ingyen, mint amennyit az osztrák
kormány kedvezményes áron. Beje-
lentette a miniszter, hogy a baromfi-
kivétel 44 százalékkal emelkedett, a
tojásexport 100 százalékkal.

A vízügyi munkálatok új lendü-
lettel indulnak meg. Hajózhatóvá
akarja tenni a Tisza nagy szakaszát
és a Körösöket is. De ugyanakkor

gondol a Dunántulra is és a Sió tor-
kolatának hajózhatóvátételére; a mun-
kák megindítását már el is rendelte.
Az Alföld fásításának problémája
után a szakoktatás és kísérletügy
jelenlegi állását ismertette a minisz-
ter.

Kállay Miklós ezután részletesen
foglalkozott azokkal a különböző kér-
désekkel, amelyek a vita során felme-
rültek. Végül egy új földbirtokpoli-
tika problémájára tért át. Nemzeti
feladat azoknak a magyar tömegek-
nek a földmivelő munkások nagy tö-
megéből való kiemelése, akik rendel-
keznek a minimális alapfeltételekkel,
amelyek önálló anyagi egzisztencia
megteremtésére szükségesek. Nem
nincstelenek telepítése a feladatunk,

hanem az aránylag erősebbek további
erősítése. Ezekből az utóbbiakból kell
egy erős, magyar polgári kisbirtokos-
osztályt nevelnünk, mert ezek már
edzve vannak, mert szerezni tudnak.
Egy azonnali földbirtokpolitika ré-
szére ma igénybe kell venni azokat a
földeket, amelyek a pénzintézetek ke-
zén vannak és erre a célra alkalma-
sak. Arról is lehetne beszélni, hogy a
nagybirtokosok földdel törleszthessék
adóikat és illetékeiket. De nem sza-
bad addig telepíteni, amíg a régi
földbirtokreformnak kérdései nin-
csenek megoldva.

A miniszter beszédét lelkes taps
követte, majd néhány felszólalás után
a tárcsa költségvetését megszavazták.

Helyes-e, hogy a terménytőzsdei árakból levonják a fuvardíjat?

Isten segítségével ismét közel az
aratás. Néhány hét múlva izmos ara-
tók fényes kaszafokkal ölelik maguk-
hoz nagy szerelmünket, nemzeti büsz-
keségünket: a magyar búzát. Talán
nem is munka ez csupán, hanem ün-
nep is egyben: a magyar termelés
bokrétáünnepé. Legendás erejű legé-
nyek vágják a rendet; kötik, rakják a
kévét, s uttalan-utakon zörögnek a
drága teherrel megrakott szekerek a
bugóhangu masinák felé, hogy végre
a hombárok mélyére kerüljön a szem.
Ennek a rohanó és mégis annyira méltó-
sággal eltelt, ünnepi munkának verej-
ték a szentsége, s valamikor ember-
séges haszon volt az igazi áldomása.
Ma csak verejték van, — a becsület

verejtéke — a haszon elveszett, az
utolsó esztendő végzetes gazdasági
felfordulásában.

A newyorki tőzsde, a gazdasági há-
boru, de nem utolsó sorban hazai
közvetítőkereskedelmünk korszerűtlen
berendezkedése is hozzájárultak a nagy
csapáshoz. Utóbbi még annak is aka-
dálya, hogy a legújabb időkben elő-
nyösebb keretek közé került kivitelnünk
gyakorlati hasznát lássa az arra leg-
érdemesebb tábor: az őstermelő. Sok-
féle módon hadakozik a közvetítőke-
reskedelem, illetve a közvetlenül a ter-
melőtől vásárló ipar kétélű fegyveré-
vel a gazda ellen. A sokféle gazdaellen-
es üzleti szokás között azonban mégis
az áraknak a budapesti árutőzsdei
jegyzéseiből kiszámított összegei a
legszenvedelmesebbek.

Ha mindjárt a szomszédban levő
malom számára vásárol egy kereskedő
gabonát, akkor is leüti a budapesti
árutőzsdei jegyzéséből a vásárlás he-
lyétől Budapestig való fuvardíj össze-
gét, pedig a malom a szomszéd pé-
nek bizonyára nem engedi el ugyanazt
a fuvardíj-különbséget, hanem kevés.
mindenesetre kevesebb különbséggel a
lapokban olvasható jegyzést számítja
fel. Miért kell éppen a gazdának rossz-
szul járni és miért járul keserveesebb
sors a fővárostól távolabb, valamelyik
csonka határszélen verejtékező gazdál-
kodóra, mint a fővároskörnyékre,
akinek még egyéb előnyei is vannak a
közeli biztos piacból? Mikor a segítség
módja olyan rendkívüli egyszerű vol-
na. Nem kellene más, minthogy mező-
gazdasági kamarai kerületenként, vagy
akár vármegyénként, annak legtávo-
labbi pontjától a természetes gazda-
sági székhelyig és az onnan Buda-
pestig való fuvar középárányosát ve-
gyék. De lehetne esetleg egy más va-
lamilyen kulcsszám szerint kiegyen-
liteni az ország távolabbi pontjai és a



A Faluszövetség olasz tanulmányutra in-
duló gazdáiifjai Nagyatádi Szabó István
budapesti szobra előtt.

Középen Szabó Sándor ny. főispán és
Szekeres László dr. főtitkár.

budapesti hivatalos árfolyam közötti diszparitás igazságtalanságát. Mert nem az a lényeg, hogy milyen lenne a megoldás módzata, hogy különböző vidékeken milyen szempontok szerint rendeznék az árfolyam kérdését, az a fontos, hogy *rendezzék valamilyen uton-módon, mert a magyar gazdaság közönségének nem áll módjában a közvetítőkereskedelemnek aránytalanul nagy jövedelmet biztosítani egy olyan számítási hibából kifolyólag, melynek igazságtalanságáról mindenki meg van győződve, csupán a jogorvoslat hiányzott eddig.*

Bár sok híve van annak az irányzatnak, hogy a tőzsdei árfolyamok *Budapestre* legyenek összpontosítva, s az ország minden pontján abból történjék a levonás, a gazdatársadalom ellenetesként hivatkozhatik külföldi példákra is, mint például *Németországára, Ausztriájára, vagy akár Csehszlovákiára*, ahol a nagy távolságok fuvardíjvesztéseit az ország különböző részein elhelyezett és hivatalosnak elismert tőzsdékkal egyenlítik ki. Ha például a dunántúli buza és egyéb gabonatermelés a budapesti tőzsde árfolyamától különválva egy győri és egy kaposvári jegyzéshez igazodna, a Duna-Tisza közének Kecskemét, a felső Tiszántulnak pedig Szolnok, vagy Debrecen volna a mérvadó jegyzése, mindjárt jobb volna a helyzet.

Ez hovatovább a buzaárak kiegyensúlyozásához vezetne, s a sok kicsi sokra megy elve alapján szintén jelentős segítséget nyújtana, romlásnak indult mezőgazdasági életünknek és felfelé segítené azon az uton, amelyen hivatott vezérei helyes irányba terelik. Ez az egyszerűbb és legkönnyebben megvalósítható terv jóval közelebb fekszik a magyar gazdatársadalomhoz, mint azok a bonyolult tervezetek, melyeket pápaszemes szobatudósok agyaltak ki hosszú töprengések árán sok jóakarattal, de mindenestre a gyakorlati élet ismerete nélkül. Akár a vármegyei beosztást, akár a mezőgazdasági kamarakerületi beosztást, akár egy harmadik módot, — a kereskedelmi adottságokból felállított buzaértékesítési kerületek alkotását — vennék a magyar gabonaértékesítés árfolyamkiegyenlítésének alapjául, a magyar gazda mindenesetre jobban járna, mint eddig, mikor *nem egyszer jómínőségű buzájából két, sőt három pengőt is levont a kereskedő a budapesti árfolyamból csak azért, mert az ország kivülből eső pontján teljesítette köteleességét.*

MALCOMES ALBERT báró

Máris sulyos kárt okozott a szárazság

Szaharai idő borult ránk, az bizonyos. Ilyenre a legöregebb emberek sem emlékszenek, csak az úkapjuk meséiből. Meg a bibliából, ahol a hét szük esztendőről tétetik említés. Szárazság van bőven, hogy már nemcsak a kocsitengely, de az eszünk kereke is nyikorog tőle. Már azok is az esőről beszélnek, akik kutyaiba se vették eddig, sőt szidták és alkalmatlanságnak tartották. Az ujságokban napról napra hatalmas cikkek jelennek meg, hogy esőt jósoljanak, ez a jóslás azonban rendszerint nem válik be, legföljebb por alakjában, mint Amerikában is, ahol olyan poreső szakadt a derék jenkik fejebujára, hogy majdnem elmerültek benne, mint Herkuláneum és Pompéji lakói a lábában.

De csak nem mosolyogni való dolog ez mégsem, hanem igen komoly és siralmas valóság, hogy így cserben hagyták az egek öntöző csatornái a föld szomjas és tikkadt vetéseit.

Most új örömhírt közölnek a lapok a tudós *Hankó Márton*, pécsi professzor tavaly megjelent könyvével kapcsolatban. Ebben a könyvben még a múlt évben megjövendölte a tudós tanár, hogy az idén áprilisban és május első felében szokatlanul forró időjárás lesz, de az is benne van a könyvben, hogy május második felében viszont sok kisebb-nagyobb zivatar és néhány kiadós eső várható. Esőre hajlamos napoknak jósolja: május 20., 23., 24., 25., 27. és 28-át. Megjósolja az éjjeli erős lehüléseket is.

A könyv jóslatainak első része, amelyben egyes tulmeleg napokat pontosan meg is jelölt, valóban be is teljesedett. Ha a második rész is, az esők elkövetkezése valóra válik, a tudós professzor csillagászati tudománya igazán megérdemli, hogy felfigyeljenek rá és méltó szerepkörhöz juttassák.

Ugy látszik, valóra válik a jóslat. *Május 16-án ugyanis megjött az eső.* Az ország északi és nyugati részén bőséges eső ömlött alá a fellegekből; az Alföldön, fájdalom, csak kevés volt, az is széllel párosulva.

Reméljük azonban, hogy a java csak ezután jön!

A május hó 12-iki hivatalos vetésjelentés szerint az őszi buza korai

vetése a szárazságot ezideig még elég jól bírta, de további fejlődéséhez mielőbbi kiadós esőre volna szükség. A késői vetésű búzák azonban fejlődésükben a szárazság folytán megálltak. A tavaszi buza kevés kivétellel gyengén áll. Az őszi rozs a rendkívüli szárazság és meleg folytán eléggé megbokrosodni nem tudott és hirtelen szárba indult s kalászát idő előtt kihozta; kalásza fejletlen, sok helyen tulkorán el is virágozott. Szalmája alacsony növényt. Sok helyen jelentős kiszántások történtek. Tavaszi rozsot keveset vetettek. Jól kelt, de a szárazság fejlődésében megakasztotta.

Az őszi buza és őszi rozs ezidőszentint állását a következő kimutatásban foglalt minősítő becslések tüntetik fel: (A minősítési becslésben a kitünő terméskilátás jelzésére = 1, a jóra = 2, a közepesre = 3, a gyengére = 4 és a rosszra = 5-ös számjegy szolgál.)

Buzából közepes, rozsból gyenge termés várható

Dunántúli őszi buza 2.7—3.2, őszi rozs 3.5—5. Alföldi őszi buza 2.5—3.5, őszi rozs 3.5—4. Északi vidéki őszi buza 2.8—3, őszi rozs 3—4.

Buzából ezek szerint a jelentős időpontjában közepes és jó közötti, a rozsból inkább gyenge termés várható.

Az őszi árpa kalászát hányja. Elég sűrű, de tulnyomórészt alacsony. A tavaszi árpa általában ritka, alacsony.

A zab a szárazságot eddig még jól bírta, de helyenként már kezd sárgulni. A tengeri vetését a legtöbb helyen befejezték. Keléséhez és fejlődéséhez kiadós esőre volna szükség. A burgonya ültetését befejezték. A csapadék hiánya fejlődését megakasztotta. A cukorrépa és takarmányrépa általában jól kelt, a szárazság azonban fejlődésüket megállította.

A kerti vetemények nagyon silylik a szárazságot. A lóhere és lucerna első kaszálása több helyen már megtörtént, a hozam általában közepesnek mondható. A zabos búkköny, csalamádé, muhar csapadék hiányában fejlődésében visszararadt. A rétek fűnövése szépen indult, de a szárazság a további fejlődést megakasztotta. Ha mielőbb eső nem lesz, gyenge szénatermesre van kilátás. A legelők kezdenek kiszülni s már kevés táplálékot nyújtanak a kijáró jószágoknak. A gyümölcsfák általában elég jól virágoztak és kielégítően kötöttek. Cseresznye, meggy, alma, körte jó, barack, szilva, dió részben jó, részben közepes termést ígér.

CIFKA JÓZSEF

Permetezők,

Kénporfúvók

Pincegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök. BUDAPEST, V., Vilmos császár-ut 48. Telefon 22—8—92.

Buzaverseny, műkedvelő gárdák vetélkedése és gyermekszépségverseny a Faluszövetség Kunszentmártoni kiállításán

Kunszentmárton, május hó.

Nyár derekára beillő hőségben ülünk össze Kunszentmártonban, a község háza nagytermében, hogy részletesen megbeszéljük az *augusztus 12—13—14 és 15-én rendezendő kiállítás részleteit*. Nagy Károly, a gazdasági iskola igazgatója elnököl, akit a Faluszövetség *Patrubány István* járási főszolgabíró, kiállítási elnökkel egyetértőleg kéri fel a kiállítás ügyvezető-elnöki tisztségére s aki már a múltban is többször tanujelét adta, hogy mindenkor kész a közérdeknek még áldozatok árán is szolgálni. Röviden ismertjük a kiállítás lényegét, majd jelentjük, hogy a járás községeiben máris megindult a kiállítás szervező munkája. Április hó 19-én *Tiszaföldváron*, a *Patrubány István* főszolgabíró elnöklétével tartott járási értekezleten kijelölték a községi rendezőbizottságok elnökeit és helyettes elnökeit. A bizottságok megalakulása folyamatban van. A kiállítás fővédnökéül *Kállay Miklós* földművelésügyi minisztert és *Mayer János* ny. minisztert, a Faluszövetség elnökét kérte fel a Szövetség. A védnökök sorában a vármegye vezetői és a járás előkelőségei szerepelnek. Ugyancsak felkérte a Szövetség közreműködésre a *Vármegyei Gazdasági Egyesületet*, a *mezőgazdasági kamarát*, a járás társadalmi intézményeit és érdekképviseleteit.

Az értekezlet örömmel vette tudomásul a szervezés megindítását, majd az elnökség előterjesztette javaslatait az egyes *szakbizottságok* megalakítására vonatkozólag.

A kiállítás tizennégy szakcsoportban fogja bemutatni a járás fejlett gazdasági és kulturális életét. Az egyes *szakcsoportok* bizottságait az előterjesztés alapján az értekezlet megalakította.

A kiállítással kapcsolatosan *állatbemutatót, állatdíjazást, ló- és kocsiversenyt* terveznek, melynek megszervezésére a *Vármegyei Gazdasági Egyesületet* kéri fel a Faluszövetség.

A járás községeiben kitűnő *műkedvelő társaságok* vannak és ezért a Faluszövetség a kiállítással kapcsolatosan *járási műkedvelőgárda-versenyt* rendez. A *kunszentmártoni* ipartestület, illetve iparoskör, erre a célra átengedi székházának pompás előadótermet, mely beépített színpaddal rendelkezik. *Bozsik Kálmán* ipartestületi elnök, az országosan ismert agyagiparos a legnagyobb készséggel áll a nemes cél rendelkezésére.

A terv az, hogy a versenyre jelentkező társaságok egy-egy órás szabadon választott műsorszámmal versenyeznek, amely lehet akár egy *egyfelvonásos*, akár egy többfelvonásos darab *egy felvonása*. Naponta három társaság szerepelne és az utolsó napon a bírálóbizottság által legjobbnak ítélt három műkedvelőgárda szintén tetszőszerinti darabot adna elő. A versenyen való részvételi szándékot mielőbb be kell jelenteni a *Faluszövetségnek* (Budapest, V., Báthory-u. 24), *négy műsorszám megjelölésével*. A Faluszövetség kiállítási rendezősége ezek közül kettőt kiválaszt és pedig egyet a versenyre, egyet pedig arra, hogy ha a gárda az első három helyezés valamelyikét elnyerné, a díszelőadón eljátszhassa a műsorszámot. Az első helyezett a *Faluszövetség járási vándordíját és nagy aranyérmét* kap, a második *nagy aranyérmét*, a harmadik *nagy ezüstérmét*. A többiek érdemeik szerint arany-, ezüstérmeket és dicséret okleveleket nyernek.

Magának a kiállításnak egyik értéke lesz a *buzaverseny*, melyre három kilogrammos mintákat július 20-tól augusztus 1-ig kell beküldeni a községi helyi rendezőbizottságok elnökeihez, akik átveszik és számmal látják el. A termelő neve zárt borítékban lesz mellékelve és csak a vizsgálat megejtése és a sorrend megállapítása után bontja fel a bizottság a lezárt borítékokat. A tíz legjobb buzát *nagy aranyéremmel*, a tíz következőt *nagy ezüstéremmel* jutalmazza a *Faluszövetség*. A többi versenyzőt a bizott-

Minden hangszer



legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

ság döntése alapján *arany-, ezüst-érmekkel és elismerő oklevelekkel* jutalmazzák. A buzaverseny sikeres lebonyolítása érdekében a központi rendezőbizottság egy szűkebbkörű bizottságot alakított, *Cseuz Gyula* mérnök, malomtulajdonos elnöklete alatt. Munkatársai odaadó, lelkes szakemberek, akik vele együtt már a múlt évben rendezett buzaversenyen nagy érdemeket szereztek.

Nagy sikere lesz a *gyermekegészségügyi versenynek* is. Ennek lényege az, hogy a három évesnél nem idősebb csecsemőket és gyermekeket szakemberekből álló bizottság vizsgálja meg fejlettség, tápláltság, gondozottság szempontjából. A legszebben fejlett, leggondozottabb gyermek *aranynyakláncot*, három másik *ezüst nyakláncot*, az anyák pedig *elismerő oklevelet* nyernek a *Faluszövetségtől*.

A községi helyi rendezőbizottságok a részletekről tájékoztatni fogják a járás közönségét. Ugyanezeknél lehet jelentkezni a kiállításon való részvételre, *Kunszentmártonban* a község házában van a központi kiállítási-iroda, ahol *Nagy Károly* ügyvezető elnök és *Harangozó Mihály* vezetőtitkár mindenkor készségesen adnak felvilágosítást a kiállítást érintő ügyekben.

WIESER BÉLA



A világraszóló futball-diadal hőse és vesztese

Balról a magyar, jobbról az angol válogatott labdarúgó csapat

GAZDAÉRDEK

Akiknek kenyerük az, hogy csomót keressenek a kákán, most hangosan kifogásolják a földművelési miniszternek azt a kijelentését, hogy az új kisgazdaságok létesítésével, tehát a telepítéssel egyenrangú feladat a régi birtokok és birtokosok megmentése. Pedig a miniszternek ezt a kijelentését a józan ész kétszerkettőjének lehetne elnevezni, annyira természetes és annyira igaz. Amikor a gazdasági bajok áradatában fuldokolnak az emberek, nem az az első kötelesség, hogy azokat tanítsuk meg uszni, akik még a parton állanak, hanem az, hogy a fuldoklóknak dobjunk mentőöveket, őket segítsük ki a biztos és száraz talajra. A telepítés és a régi birtokok elsősorban a régi kisbirtokok megmentése tehát igenis egyenlő rangú állami és társadalmi feladat. Mert mit használ a telepítés egymagában az ország érdekének, ha addig, amíg ezer új portát építünk, kétezer régi dül össze, addig, amíg ezer családnak adunk hajlékot, türjük, hogy kétezer régi érdemes család legyen földönfutóvá. Bizony nagyon bűnös volna az az orvostudomány, amely csak az ujszülöttekről gondoskodik, a férfikorban levőkkel szemben azonban azt az álláspontot foglalná el, hogy azok már ugysis eleget éltek, tehát sorsukra kell bízni őket!

Azoknak, akik a szabadkereskedelem szent nevében makacsul tiltakoznak az irányított gazdálkodás és minden olyan gondolat, vagy rendszer ellen, amely a ma szétszört és a szervezetlenség súlyos adója alatt nyögő mezőgazdasági termelőket valamely egységes keretbe akarja tömöríteni, rá kell irányítanunk figyelmét bizonyos olyan közéleti jelenségekre, amelyeket senki sem tagadhat. Szabadkereskedelem és szabadverseny egymásnak ikertestvérei. És ime az egyik ikertestvér, a szabadkereskedelem, megtagadta a másikat, a szabadversenyt! Az ipari termelés — ezt senki nem tagadhatja — már régen leterít arról az utról, amelyen szabad verseny folyik. Letért, mert úgy látta, hogy a szabad versenyben egymást gyilkolják az azonos foglalkozási körhöz tartozók és mert azt tapasztalta, hogy sokkal biztosabb módja a megélhetésnek az egymás közötti békés megegyezés, a piacoknak egymás között való barátságos felosztása, sőt az áraknak hallgatóságos minimálása, vagy maximálása, vagyis a szabad verseny teljes megszüntetése. Szabad verseny helyett ma kartelmegállapodásokkal, kartelárakkal, közös árueosztó és irányító szervekkel, titkos, vagy nyílt ár-meghatározó irodákkal találkozunk. Közgazdasági lapokban pedig, amelyek az ipari termelő körökhöz álla-

nak közel, minduntalan azt olvashatjuk, hogy a szabad verseny kora immár a múlté, azé a szép múlté, amely soha többé vissza nem tér. Bár mi nem valljuk azt, hogy a szabad verseny kora vissza nem tér, azt mégis természetesen kell találnunk, hogy ma, amikor a mezőgazdasággal szemben álló termelőkörök a versenyt éppen a szervezetlen mezőgazdaság

számlája terhére kizárják, akkor a mezőgazdaság is igyekezzék az egysegnek és egységességnek bizonyos olyan kereteit és formáit megtalálni, amelyek megvédik a gazdát az egyoldalú kizsákmányolástól. Olyan joga és kötelessége ez a gazdatársadalomnak, mint például a légi támadások és a gázbombák elleni védekezés, ha kell, akár gázálcokkal is! V. Gy.

A múlt évinél nagyobb eredményt ígér a gyümölcskivitel, ha jó termést ad az Uristen

A korai melegek folytán ezidén már jóval hamarabb mint rendszeren, valószínűleg két-három hét múlva, megindul a gyümölcsexport, s ha a termés jó lesz, akkor minden reményünk megvan arra, hogy a gyümölcs-export eredménye felülmulja a tavalyi elért eredményeket. Pedig a tavalyi eredmények is jók voltak, nagy termés volt, a minőség is általában megfelelő és a Külkereskedelmi Hivatal előmunkálatai, valamint a külkereskedelmi szerződések folytán a múlt esztendőben már igen nagy mennyiséget szállíthattunk a külföldnek. Ehhez járul az idén az, hogy a meleg jóval korábban érleli meg a gyümölcsöt, úgy hogy ezidén csaknem egyidőben kerülhet piacra a magyar gyümölcs a koratermő országok gyümölcseivel.

A Külkereskedelmi Hivatal gyümölcsosztálya a télen sem pihent. Tovább folytatta a magyar gyümölcs széleskörű és ügyes propagandáját; a Hivatal külföldi megbízottai mindenfelé tárgyaltak s ennek eredménye az, hogy nemcsak a régi exportkeretet sikerült minden külföldi piaconkon megőrizni, hanem igen sok helyen jelentékeny mennyiségemelés is értünk el és egynéhány fontos piacon, ahol a behozatal szabad, vagy legalább is nincsen szűkreszabott kontingensekhez kötve, a tavalyi jó szállítások és a hatásos propaganda folytán ezidén még a tavalyinál is nagyobb eredményt várhatunk.

Az ausztriai beviteli keretünk nagyjában a régi maradt; szőlőre és paradicsomra azonban újabb kontingenseket kértünk és az eddigi tárgyalások alapján minden reményünk megvan arra, hogy azokat meg is fogjuk kapni.

A csehekkel most folynak a tárgyalások és tekintettel arra, hogy Csehországnak nyilvánvaló érdeke, hogy a magyar nyaralók a cseh fürdőhelyekről el ne maradjanak, igen valószínű, hogy ebben az évben is megkapjuk a tavalyi behozatali kontingenseket. A lengyelekkel már megegyeztünk. A németekkel most folynak a tárgyalások, ugyancsak azzal a reménnyel, hogy kielégítő eredményt hoznak.

Angliai gyümölcsexportunk az elmúlt évben már igen öröndetes fejlődést mutatott; az angol átvétők nagyon meg voltak elégedve egy a gyümölcs minőségével, mint a szállítás lelkiismeretes pontosságával, tehát itt is remélhetjük azt, hogy az idei exportunk — ha a termés megfelelő lesz — jelentékenyen a tavalyi fölé emelkedik. Külkereskedelmi Hivatalunk igen helyesen ismerte fel az angol piac rendkívül nagy jelentőségét — hiszen a statisztika szerint Anglia évenként hihetetlen értékű gyümölcsöt importál — és a propaganda és a kereskedelmi tárgyalások minden eszközét felhasználja, hogy ezen a kitűnő piacon minél nagyobb tért biztosítson a magyar gyümölcs számára.

Svájcba eddig csak jelentéktelen mennyiségben sikerült gyümölcsöt exportálnunk, de úgy látszik, hogy a Külkereskedelmi Hivatalnak itt is sikerült megtörnie a jeget. Ezidőszent a legnagyobb svájci importcégekkel folynak tárgyalások abban az irányban, hogy a magyar gyümölcs jelentékenyebb tételekben nyerhessen elhelyezést a svájci piacokon.

Mindebből kitűnik, hogy minden reményünk megvan arra, hogy a gyümölcskiviteli kampány jó eredménnyel fog járni, ha a termés mennyisége és minősége megfelelő lesz.

Hol tartanak háztartási tanfolyamot?

A május hó 28-tól július hó 8-ig terjedő időszakban a következő helyeken tart háztartási (gazdasági) vándortanfolyamot a földművelésügyi minisztérium:

1. Gyulán, szervezi a békéscsabai mezőgazdasági szakiskola.
2. Drégelypalánkon, szervezi a Faluszövetség.
3. Alsódabason, szervezi a Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolája.
4. Szombathelyen, szervezi a szombathelyi téli gazdasági iskola.
5. Mátészalkán, szervezi a mátészalkai téli gazdasági iskola.
6. Baranyaszentlőrincen, szervezi a baranyaszentlőrinci téli gazdasági iskola.

Bacsányi János (1763–1845)

Amikor a nagy francia forradalom a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” véres és diadalmas zászlói alatt megdöntötte a nemesség és a kiváltságosok gyűlölt uralmát, Európa zuzothomloku jobbágy-millióinak reményes szeme Páris felé fordult. Páris felé, hol az „isteni Danton” és a „Felséges Nép” a sok századévi elnyomást bosszuló vér- és szabadságmámoros vaksággal itélt elvekenket és holtakat... Páris felé, hol a királyi kert fehér liliomait véres kaszával kaszálták a dühöngők, hol a királyi palota előtt a felkoncolt királyi gárda hoittetei heverték, a *Concorde*- (Egyetértés-) téren patakban ömlött a vér, hol a *Bastille* (állambörtön) romjai fölött diadalmasan zengett a forradalmi harcinduló, hol a nagy dráma döbbenetes fordulójaként XIV. Lajos király fejét a hóhér „a Felséges Nép megmáshithatatlan akaratóból” a tüzpiros égig rivalgó „Szabadság!” — mennydörgés között — letaglózta...

Dermedt és rabszolga Magyarországon népe is megmozdult a nagy világrengésre. A magyar nép is Párisra vetette szemét. *Martinovits* Ignác egész sereg — többnyire író — társával összeesküvést szőtt, hogy felszabadítja a magyar jobbágyt. De még nem érhetett az ég pereméig sem a magyar szabadság napja, le-sújtott rá a zsarnokság...

Az összeesküvést a bécsi kamarilla leleplezte és *Martinovits* Ignácot, az összeesküvés vezérét, néhány társával egyetemben, mint lázadókat kíméletlenül lefejeztette. *Bacsányi* Jánost, a rabszolgakor Petőfijét, az összeesküvés részeseként előbb a budai, majd a rettenetes *Kufsteini* börtönbe vetették. *Bacsányi* János, a rabköltő, vasalt, bilincselt kezekkel saját vérvével írta keserves rabévei alatt leggyönyörűbb verseit. És amikor testileg-lelkileg megtörve kiszabadult *Kufstein*ből, Párisba ment, hogy életének hátralevő részét, ha tán nyomorban is, de „édes szabadságban” töltsse le. Vesztére 1814-ben, Napoleon leverésekor, a Párisba bevonult szövetséges és társult hatalmak vezéré, *Schwarzenberg* herceg, ismét elfogatta és mint veszedelmes forradalmárt a *dyoni*, majd a *spielbergi* vár börtönébe csukatta.

Létezik-e nagyobb tragédia, mint az, hogy a szabadság lánglelkű dalnokának a dicsőséges 1848 kora-hírnökének rabláncon kellett életét átszenvednie?... Ennek az öröklobogású léleknek és feleségének, *Baumberg* Gabriella felsőausztriai költőnőnek, a földi maradványait hozatta most haza a nemzet a linzi temetőből a költő egykori szülőhelyére: magyar *Tapolcára*.

„Vigyázó szemetek Párisra vessé-

tek!” figyelmeztet bennünket *Bacsányi* János és mi igen is „vigyázó szemünket” az eljövendő független, boldog Nagymagyarország és a legragyogóbb emberi szabadság örökfényű csillagára vetjük, mely ha most hunyorog is, de hisszük, hogy egyszer annál vakítóbb, rakétásabb fényvel robban belé a magyar rabság éjszákjába...

Bacsányi János magyar rögből hantolt sírja fölött szellemtestvéreinek: *Ferdinand Freiligtart*-nak, a német szabadság költőjének, szavait idézzük. A halhatatlan lelkek beszédje ez:

Testvér, sohasem halhat meg a szellem,

*Én visszajövök s a magasba török
És harcra feszítem a mellem!...*

Sz. E.

A cigánykérdés rendezése igen fontos állami feladat

Írta: vitéz ENDRE LÁSZLÓ dr.,
a gödöllői járás főszolgabírája

A járásombeli *Dány* községben április hó folyamán két *kiütéses tifuszeset* fordult elő. Megállapítottuk, hogy *kóborcigányok hurcolták be a szomszédos járásbeli Bag községből*. Az eset következményeképpen természetesen kénytelenek voltunk a legszigorúbb óvintézkedéseket életbe léptetni. A két megbetegedett cigányt a Szent László-járványkórházba szállítottuk be, a községtől mintegy fél kilométernyire lévő 37 főnyi cigánytelepet lezártuk s háromszoros szöges dróttal vettük körül, hogy a cigányoknak a külvilággal való érintkezését, ki-bejárását megakadályozzuk. Evégből állandó csendőrizetről kellett gondoskodnunk s a cigányokat három héten keresztül hatóságai éllemzőssel ellátnunk, amely természetesen mind a község terhére ment. A belügyminisztérium, a vármegye, a járás hatóságai ugyszólván naponta ellenőrizték a megtett intézkedéseket, ne-hogy ez a veszedelmes járvány na-

gyobb méreteket öltön és elharapózzék. Az ellenőrzésnek és a rendszabályoknak meg volt aztán a kellő eredménye, mert a járvány továbbterjedését sikerült megakadályozni. A költség azonban — amibe az egész eljárás a községnek került — *felemészttette a község háromévi inségalapját s amellett ugyszólván az egész adminisztráció három hétig a járvány leküzdésének szolgálatában állott*.

Dány községben három évvel előlt is fordultak elő tifuszesetek, amelyeknek eredete ugyancsak a *kóborcigányokra nyult vissza*. A tifusz akkor az egész községet meglepte; ebben az esetben is a legdrágóbb rendszabályokat léptettük életbe; a községet körzetre osztottuk, mindegyik élére egy felelős előljárót állítottunk, aki az előirt szigorú egészségügyi rendeletek betartását naponta tartozott ellenőrizni.

Ez a két járványeset önmagában is eléggé intő példa arra, hogy keresni



A VASÁRNAP költőjének darabjában aratott sikert a kosdi műkedvelő gárda. A kosdi katolikus műkedvelő gárda ifj. Csikány Sándornak, a VASÁRNAP jeles költőjének „A tolvaj” című színművét adta elő igen nagy sikerrel. Képünkön középen (vállán szalaggal) a szerző, mellette András Károly tanító és körülöttük a kitűnő szereplők foglalnak helyet.

kell a módját a cigánykérdés megoldásának. Keresni kell pedig nemcsak közegészségügyi, hanem erkölcsi, köz-erkölcsiségi, állambiztonsági és közrendészeti szempontból, nem is említve ugyancsak igen fontos kulturális, általános művelődési szempontokat. Tudvalevőleg a le nem telepedett kóborcigány koldulásból és tolvajlásból él. Amelyik karavánnak lovai vannak, az rossz sátoros kocsijaival egész esztendő folyamán uton van, ellenőrzésük, nyilvántartásuk majdnem lehetetlen, hasonlóképpen az iskola- és katonakötelesek számontartása is.

A cigánykérdés tárgyalásánál különbséget kell tenni a vándor- vagy kóborcigányok, valamint az egyéb cigánykategóriák között. A kóborcigány a városokban lakó, intelligensebb muzsikuscigányoktól lényegesen különbözik, mintha nem is azonos fajhoz tartoznának, pedig valószínűnek látszik, hogy eredetük közös. Ez a körülmény biztató jelnek látszik, mert reményt nyújt arra, hogy a kóborcigányokból is bizonyos körülmények kedvező közrehatása folytán válhatik a művelődésre hajlamos, munkára is használható értékesebb elem. A két kategória között állanak az egy-egy község határában esetleg külön soron megtelepedett vályogvető, üstföldöző, vagy teknővájó cigányok, de ebből a csoportból megvan az átmenet úgy a kóborlásra hajlamos elemek, mint a művelődésre hajlamos elemek felé, amennyiben igen sok vályogvető cigány télen muzikusbandákba alakulva keresi meg kenyerét, viszont az üstföldözők és teknővájók már foglalkozásuk természeténél fogva is gyakran változtatnak helyet és alkalomadtán koldulástól, lopásoktól ezek sem riadnak vissza. A vérengző, aljas ösztönökkel teli rablógyilkos cigányok azonban, amilyenek a dánosiak, vagy a kassai emberevők voltak, kivétel nélkül az állandóan vándorló kóborcigányok közül kerültek ki.

Fentiekből kitűnőleg is a cigánykérdés megoldásának egyik legfontosabb tétele a vándorlás beszüntetése és az állandó lakóhelyhez való megköthettség, ami azonban a jelen viszonyok között — mint az alábbiakból látni fogjuk — gyökeres állami beavatkozás nélkül ugyyszólván teljesen kizártnak tekinthető. A cigánykérdésnek egyik legalaposabb, meleg magyar szívvel megáldott ismerője volt boldogult József királyi herceg, aki teljes mértékben átlátta a cigányügy rendezésének művelődési, erkölcsi, egészségügyi és magyar szempontból való szükségességét és ezért hallatlan áldozatkészséggel aicsuthi birtokán a kóborcigányok számára kitűnő házakat építtetett, sőt még butorral is ellátta őket. A cigányok azonban minden kedvezés dacára sem voltak hajlandók az állandó letelepedésre s legtöbbször egy-két nap után szinte menekül-

tek a számukra minden kényelmet biztosító épületekből. Volt eset, hogy a fiatal pár, amely új házat kapott nászajándékba, már a nászéjszakát sem töltötte abban, hanem kimenekült a hegyekbe, erdők sűrűjébe.

Vannak jó rendeletek, de csak papíron

A cigánykérdés megoldása nem társadalmi, hanem rendészeti és állami feladat. A cigányügy rendezésére vonatkozólag a legutolsó tételes rendelkezés a 257.000/1928. sz. belügyminiszteri rendelet, amelynek 1. §-a a kóborcigányok felkutatását, 2. §-a az uton levő cigányok hazatoloncolását, 3. §-a az ország határain beszivárgó külföldi cigányok mikénti kezelését, 4. §-a a büncselekményeknek a bíróság elé állítását szabályozza.

A cigányügynek a közigazgatás és rendőrhatalóságok elé tartozó részét teljes részletességgel a 15.000/1916. belügyminiszteri rendelet szabályozza, az egészségügyi óvintézkedésekre nézve pedig az 53.088/1923., a 114.464/1923., valamint a 47.083/1924. népjóléti miniszteri rendeletek irányadók.

A 15.000/1916. sz. B. M. rendelet 1. pontja a kóborcigányság fogalmát jelöli meg, a 3. pont az illetőségi község kötelezettségeit a cigányok elhelyezésére, élelmezésére, őrzésére nézve. Igen fontos rendelkezése, hogy lovat a cigány csak a főszolgabíró engedélyével szerezhet és arra marhalevelet (passzust) csak az ő engedélyével szabad kiállítani, vagy átírni. A cigányok lovait tettenéréskor le kell foglalni, el kell különíteni és tartásukról gondoskodni, ami annyit jelent a gyakorlatban, hogy a lótartás 5—6 nap alatt a ló legnagyobb értékét felemlezi, mikor is azt a községi előljárásnak jogában van elárverezni és a befolyt vételárat az eszközölt élelmezésre fordítani. Ló nélkül a cigány felényire sem veszedelmes, mozgékonyága nagy mértékben lecsökken, lovak, kocsik nélkül nem tud családjával együtt helyet változtatni. A 4. §. a cigánycsaládok és egyének nyilvántartásba vételét rendeli el pontos személyi adatokkal. Ez módosítandó lenne annyiban, hogy minden cigány részére személyazonossági fényképes igazolványt kellene kiállítani, amelyen az ujjlenyomat is szerepel. E két utóbbi nélkül az ellenőrzés nem teljes. A 7. §. a nyilvántartásba vett cigányok himlő elleni beoltását és orvosi vizsgálatát rendeli el ragályos, venereás (nemi), tuberkulotikus betegségek megállapítása miatt. A 10.

§. a cigányok állandó szigorú egészségügyi ellenőrzését rendeli el. A 12. §. kóborcigányoknak magánosok által munkára való felvételét tilalmazza igazolvány hiányában. A 13. §. a község elhagyását a rendőrhatalóság vagy községi előljárárság engedélyéhez köti.

Igen fontos, a magánéletbe mélyen belenyúló és a cigányügy gyökeres rendezését hivatott szolgálni a rendelet 14., 15., 16., 17., 18., 19., §-a. E szakaszok értelmében a nyilvántartott cigányok ugyyszólván a községi előljárárság gyámködása alatt állanak, amelyek elhelyezésükről, dolgoztatásukról és élelmezésükről tartoznak gondoskodni. Eszerint a cigányokat sátraik elhagyására kell kényszeríteni és házakban vagy pajtákban kell őket elhelyezni. A községi előljárárság felügyelete alatt tartoznak bizonyos közmunkákat végezni. Felügyelet, illetve ellenőrzés mellett munkákra magánosokhoz is kiadhatók. Munkadíjaikat azonban semmiesetre sem szabad kezeikhez kifizetni, csak a községi előljárársághoz, amelynek egy megbízott tagja tartozik azt beszélni és abból a cigányok élelmezéséről és nélkülözhetetlen ruhákról való ellátásáról gondoskodni, a bevételekről és kiadásokról pontosan számadást vezetni, amelyet a felügyeleti hatóság ellenőriz. Ha a befolyó munkabérek a cigányok tartására nem elegendők, a hiányt a tolonckiadások terhére kell elszámolni.

(Folytatjuk.)

ELADNÉK:

Eladnék jóforgalmu fűszerüzletet vendéglővel, 45 magyarhold földdel, mindent megtermő vidéken, számos gazdasági épülettel, őrengségi miatt örökáron; október 1-én átvehető több évi részletfizetéssel; a birtok tehermentes. Felvilágosítást ad: Nagyvendégtűs Aka, u. p. Bakonysárkány, Veszprém-m.

Eladnék négyéves sárga, fehér sörényű kanca-lovat, hiba nélkül. Ára 600 pengő. Cim: Csizsár Imre, Somogy-szil, Fő-utca 315. szám; Somogy-m.

Eladnék egy garnitúra cséplőgépet, egy új Fordson-traktort, mely három éve csak a cséplés tartama alatt volt használva, egy 800-as Kühne-gyártmányú cséplővel, egy új 500-as mázsával. Cim: Batassa János, Nágocs, Somogy-m.

Eladnék egy 5-ös Umrath-gyártmányú gőzkazánt kifogástalan állapotban. Cim: Zakariás József, Ráckeve, Pest-m.

Eladnék egy jókarban levő 4 lovas Cormick-féle benzinnort, keréken álló cséplővel jutányos áron. Cim: Sipos Gyula, Ajka, Veszprém-m.

VENNÉK:

Vennék egy jókarban levő táskagramofont. Cim: Jakabfy Imre, Kúlmán, u. p. Gelse, Zala-m.

MINDEN ÚJ
ELŐFIZETŐ

a falusi
polgár tá-
borát erősíti!

GAZDATUDÓSÍTÓ

127 olvasónk vett részt a hatodik pályázaton

Aki sáskát lát, jelentse.

A földművelésügyi minisztérium körrendeletet adott ki, amelyben felhívja a figyelmet a sáskaveszélyre. Felhívja a körrendelet a gazdákat, hogy ha sáskát észlelnek, azonnal tegyenek jelentést s küldjenek be mintát is ebből a veszedelmes élősdiből.

Ötezen termelnek paprikát a kalocsai körzetben.

Most van folyamatban a paprikatermelők összeírása a kalocsai körzetben. Azt várták, hogy több mint 10.000 hold paprikaterület kerül ebbe a statisztikába, ehelyett azonban csak 4300 holdra kértek paprikatermelési engedélyt. A jelentkező termelők száma 4900-rug.

A zsirsertéshizlalás állása.

A Magyar Gazdaságkutató Intézet és az Országos Mezőgazdasági Kamara által kiadott jelentés szerint a hizlalási tevékenység márciusban tovább hanyatlott. A visszacsúszás márciusban 1933-hoz képest hozzávetőlegesen 30 százalékos volt, ami a soványsértések árának esőkenésében is kifejezetten jutott. A jelenleg hizlalás alatt álló sertések száma hozzávetőlegesen ugyanakkora, mint amekkora 1933-ban volt. A nyáreleji hónapokban azonban valamivel több zsirsertés fog piacra kerülni, mint tavaly és a beállítások számának néhány hónapja tartó esőkenésére csak a későbbi hónapokban fog a felhajtások esőkenésében kifejezésre jutni.

A gyümölcstermelők kívánásai.

A Gyümölcstermelők Országos Egyesülete május hó 10-én tartotta közgyűlését. Gyömörey György zalai főispán, elnök beszámolt az egyesület keretében megszervezett 30 fiók eddigi működéséről. Barcza Ernő államtitkár a földművelésügyi miniszter nevében üdvözölte a közgyűlést. Gyömörey György bejelentette, hogy megalakult a kartellen kívüli nővényvédelmi szereket előállító gyár. Krudy Ferenc megállapította, hogy a földművelési miniszter fellépése 20 százalékos árengedménnyel törte át a védekező szereket kartellenként frontját. Szükségesnek tartja a további akciót. G. Szabó Gyula azt tette szóvá, hogy sok az új faiskola, amelyek megbízhatatlan eseméket hoznak forgalomba. Krudy Ferenc leszögezte, hogy ezidőszent a faiskolák létesítése nincs engedélyhez kötve, de valószínű, hogy már a közeli jövőben rendelet fog megjelenni, amely egy felügyeleti szervet alakít, s ez a helyszínen végzett vizsgálatok alapján fogja kijelölni azokat a faiskolákat, amelyek megbízható módon és szakszerűen dolgoznak. A közgyűlés Gyömörey György elnök beszédével zárult.

Be kell jelenteni a hizó sertésállományt.

A Külkereskedelmi Hivatal felhívta a sertés hizlalással foglalkozó gazdákat és ipari hizlalókat figyelmét arra, hogy a sertések elkészülte előtt jelentésük be az állományt, mert ellenkező esetben kivételi engedélyt nem kaphatnak. Fontos közérdek kívánja ugyanis, hogy a Külkereskedelmi Hivatal tájékozva legyen arról, mikor milyen mennyiségű sertés készül el, illetve mikor és milyen mennyiségű sertést kívánják a gazdák és hizlalók exportálni.

Április hó 22-én megjelent 16-ik számunkban hirdettük ki hatodik versenyyünkét: „Három kép — három bűn” címmel. A pályamunkák beküldésének végső határnapjáig, május hó 13-ig összesen 127 olvasónk küldötte el a képek megfejtését. A pályázat résztvevők névsora itt következik:

Almásy Béla (Megyaszó), Ferencz József (Turkeve), Gál Imre (Békéscsaba), Király József (Domoszló), Kondász István (Szeged-Felső tanya), Szabó Gyula (Gyüre), Papp István (Bodroghalom), Varga János (Pellérd), Valent György (Cinkota), Mohos Sándor (Hódmezővásárhely), Horváth Lajosné (Alsómesteri), Bán János (Lepsény), Bujtás Kálmán (Szárköld), Cséke József (Majtis), Dóczy János (Szabadszállás), Hofgárt István (Noszlop), Dremmel István (Rábatötös), Gósi Lajos (Bősárkány), ifj. Kigyós Ferenc (Zalaszántó), Tolnai János (Vasvár), Kis József (Alsók), Vida Ernő (Zalakoppány), Bartók Nagy András (Sajómerse), Walter Antal (Bácsalmási-Szölök), Ozorótzky Ferenc (Mátraszőlős), Bálint János (Érsekcsanak), Fülöp József (Rétszilas), Salyánics Miklós (Bozsi), Fordán Károly (Dobi), Herczeg Péter (Esztergály), ifj. Lévai György (Hevesvezekegy), Pékö Jenő (Felsőseged), Kollmann Ferenc (Csepel), özv. Solyom Gyuláné (Szentantalfa), Szabó József (Földes), Hidvégi István (Békés), Máté Mátyás (Jágónak), Timár Gergely (Kondorostanya), Solyom János (Bolhó), Horváth János (Nagyszakácsi), vitéz Győri László (Békéscsaba), Braun Ádám (Majs), id. Kovács Géza (Rétközberenes), Tamássy József (Makó), Horváth István (Kerecsény), Rácz János (Vadosfa), Pletzer Nándor (Adony), Boldogh Sándor (Debrecen), Reisinger Oszkár (Szarvas), Boday István (Gyoma), vitéz Bessenyei István (Heves), Torbó Nándor (Gyöngy-

fa), Németh Vince (Szárköld), Fischl Antal (Herend), Giczi István (Ostffyasszonyfa), Mrázik József (Sur), Szabó Ernő (Bük), Papp Mihály (Szilaspuszta), ifj. Nagy Sándor (Büssü), Tárkány Sz. Ferenc (Hódmezővásárhely), Békefi László (Zalakoppány), Stiefel Simon (Nagypall), Kovács Mihály (Szentmiklóspuszta), Csik Vince (Kisnána), Gömbös László (Csánig), Leitold János (Németbarnag), Németh Pál (Kispest), Nagy Pál József (Drávapalkonya), Nádaski József (Mezőhegyes-Külsőfelek), Jakab András (Dudar), ifj. Kun Mihály (Földes), Nagy András (Lébény), Dömötör Jenő (Szentivánfa), Ördög Sándor (Tót-vázsony), Nagy József (Bátmonostor), Schiffer János (Gyula), Fördös János (Markotabödöge), Menyhárt László Vince (Jászapáti), Szalay György (Tárnokrét), Lapos János (Regöly), ifj. Bárány József (Dömsöd), Szigeti Gyula (Győrújfalú), Csordás László (Magyaregregy), Kovács Ferenc (Mátraszele), Füstös István (Alsók), Tomori Ferenc (Tiszabercel), Bogdár Márton (Nemesboldogasszonyfa), Kasza Boldizsár (Nagy-lóc), Benedek István (Kisbárapáti), Gódi Ernő (Nagypall), Nemes Miklós (Taktaharkány), ifj. Józsa Lajos (Tiszaderzs), Csörgő Károly (Garabonc), Bóna József (Szakony), Kun László (Barabás), Prutsch András (Dunaszekcső), ifj. Kovács István (Rábászentmihály), Gábor János (Pápateszér), Batta Zoltán (Zádorfalva), Polák Lajos (Orgovány), Takács Imre (Táp), ifj. Szilágyi Ferenc (Békéscsaba), Mohl József (Bak), Szortsik János (Borsosberény), Battancs József (Szeged-Fekete-szél), Névtelen, ifj. Csokonyay Nagy József (Kaposzentbenedek), Rab János (Bakonya), ifj. Galambos Mihály (Győrújfalú), id. Szabó Lajos (Somogygyujfajom), Tóth Sándor (Simaháza), Fábrián János (Diósgyőr), Kardos Géza (Vindornyaszfölös), ifj. Pállinger Ferenc (Szigetujfalú), Kovács Sándor (Gyulavári), Rakaczki József (Gagyapáti), Demeter Ferenc (Hevesivány), Kovács László (Tényőfalú), Nagyistók József (Csongrád), Vindics József (Rác mecske), Balogh Vendel (Sárhida), Csibráki Mihály (Regöly), Takács Rezső (Bogyszölő), Simon Ernő (Kerca), Csipszer Károly (Ábrahámhegy), Róka Gyula (Ispánk), Szakál József (Kerca).

A pályázat eredményének kihirdetését a június hó 3-ik számban teszszük közzé.

Arany- és ezüstpénzek ára 1934 május hó 15-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 20 fillér; kétkoronás 58 fillér; ötkoronás 1 pengő 50 fillér; régi egyforintos 78 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 32 pengő 50 fillér; 10 koronás 15 pengő 75 fillér; Napoleon-arany 32.05—32.10 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő 05 fillér.

Színarany kilogrammja: 5450—5460 pengő.

Színézüst kilogrammja: 73 pengő.



Érdekes sebesültszállítás.

A spanyol hadgyakorlatokon alkalmazták először a sebesültszállításnak ezt a módját.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A galambok

közül csak az egészséges és ellenálló szervezetű alkalmas tenyésztésre. Fontos, hogy a tojó évente 5—7-szer legalább 2 termékeny tojást rakjon fészkebe és ezeket párjával felváltva híven ülje mindaddig, míg a fiókák kikelnek, majd a fiókákat gondosan etessük mindaddig, míg ezek ki nem repülnek s így eleségüket meg nem kereshetik. Akadnak olyan nőtények, melyek ritkábban vagy egyáltalában nem tojnak, de azért ülnek fészkeket (szalmaköltők), aminek oka petefészkek rendellenessége vagy betegsége. Ha a tojások terméketlenek, akkor a tojót más hímekkel kell párosítani. Nem valóik tenyésztésbe az olyan galambok, melyek a fészkekben levő tojásokat 1—2 heti ülés után elhagyják, még kevésbé az olyanok, melyek csak 1—2 hétig etetik fiókaikat, de azután elhanyagolják úgy, hogy ezek éhen pusztulnak.

Ezek az általános kellékeken kívül a gazdasági fajtáknál nagyon fontos, hogy „kereső“ és nem a zsákot leső legyen a galamb, továbbá, hogy a fiókái gyorsan fejlődjenek, végül, hogy mellük és combjuk jól izmolt (husos) legyen.

Tenyézképes a galamb 1—6 éves korában. Kivételesen 10—14 éves galambok is költenek.

A hím és tojó megkülönböztetése nem nehéz feladat. A hím feje szélesebb, csőre vastagabb, orrdudora erő-

sebb, nyaka rövidebb és vaskosabb. A hímek nyak- és melltoilai sötétebbek, fémfényű árnyalatúak, a villacsont ágai alig 1 cm. távolra vannak egymástól. Ha a hím csőrét megfogva nyakát ki akarjuk nyújtani, iparkodik csőrét kiszabadítani ujjaink közül, míg a tojó ezt ellenkezés nélkül tűri.

Magános, azaz páratlan himet ne tartsunk tenyészgalambjaink közt, mert ez állandóan zaklatja udvarlásával azokat a tojókat, melyeknek hímje távol van (tojáson ül, stb.). Izgalomban az ilyen a fejlettebb fiókákat se kiméli, melyeket kiméletlenül vagdos csőrével. A magános tojók viszont a fészkenülő hímeket zavarják, továbbá a fészkekben levő fiókákat verik, esetleg kidobják a dűcből.

Ha idegenből hozunk galambokat, legjobb ezeket régi galambjainkkal párosítani. Ha erre nincs módunk, akkor az új galambok szárnyában, 7—9 evezőtollat fűzzünk szorosan, egymás mellé úgy, hogy legfeljebb 1—2 méter távolságra tudjanak repülni. Ha már tojásaik vannak s ezeken hűsögesen ülnek, akkor szárnyuk szabaddá tehető.

Gyümölcsaszalás

A gyümölcstermelés legjövődelműbb akkor, ha a gyümölcsöt frissen étkezési célokra tudjuk eladni. Az így nem értékesíthető gyümölcsöt azonban azért nem szabad elprédálni, hanem belőle aszalványt kell készíteni. Aszalásra teljesen érett, jóminőségű, ép gyümölcs használható. A félrett és hullott gyümölcs aszalványát használjuk el otthon.

Az almát lehet aszalni, hámozás nélkül is úgy, hogy egy gyümölcsöt 4—6 szeletre vágunk, de finom aszalvány készítése érdekében az almát meghámozzuk, a magházat kivágjuk, s azután elszeleteljük. Az almaszeleteket az aszalás előtt ¼ óráig 1%-os sósvízben kell tartani. 100 kg. almából 10—15 kg. aszalvány lesz. Az alma aszalását 80—100° C-nál kell eszközölni mindaddig, míg az aszalvány jól átszárad és hajlékony lesz. Az egész aszalás 2—3 órát vesz igénybe. A vége felé 70—80 fok hőmérsékre szállunk le. Az aszalás befejeztével a már megszállt szeleteket száraz helyen kell tartani.

A körtének nagyobb fajtáit ugyancsak héjasan vagy hámozva szeleteljük el, de az apróbbakat egészben is aszalhatjuk. A teljes érést ne várjuk be, hanem 3—4 nappal előbb szedjük le az aszalandó körtét. A hámozott körtét aszalás előtt 10 percig 1 százalékos sósvízben tartjuk, azután pedig forró vízben mindaddig, míg meg nem puhul. Ezt követőleg 80—100

foknál aszaljuk úgy, mint az almát. 100 kg. nyers körtéből 12—15 kg. aszalványra számíthatunk.

A kajsziabarackot ki kell magozni, a héjas részével lefelé fordítva a napon tüllel leborítva szárítani és 70—80 fok melegben aszalni.

A cseresznyét és meggyet 4—5 órán át 50 fok melegben aszaljuk. Mikor a gyümölcsök megráncosodnak, akkor a szárakat kitépjük és 60—70 foknál folytatjuk az aszalást. 100 kg. cseresznyéből vagy meggyből 20—25 kg. aszalvány lesz.

A szilva aszalványa csak akkor értékes, ha nagyszeműből (Besztercei, Olaszkek) készül. A szilva teljesen érett, ép, egészséges legyen. Az aszalandó szilvát előbb egy napig a napon kell szárítani. 100 kg. szilvából 25—35 kg. aszalványra számíthatunk.

A kacsá takarmányozása

A kacsá roppant falánk állat, ezért tartása nagyon drága lenne ott, ahol tisztán „zsákból“ kellene etetni, ahol konyhahulladékok, kerti hulladékok, stb. nem állanak rendelkezésünkre. Mérsékli tartási költségét az is, ha olyan szabad kifutójuk van, hol füvet, gyümölcsöt, magvakat, férgeket, pajorokat, csigákat, békákat, apró halakat halikrákat szedhetnek össze.

A kacsá otthoni táplálása tehát aszerint változtatandó, hogy mennyit tud természetes leelőjén gyűjteni. Ha egész nap mocsaras és füves leelőn tartózkodhatik, akkor este telt beggyel jön haza, így otthon csak némi szemes eleséget szórjunk neki. (Ezt azonban jó lesz mindenképp megtenni, mert általa az otthonhoz szoktatjuk; különben megtörténnék, hogy melegebb időjárásban még az éjjelt is a vizen töltene, minek következtében elveszhetne, vagy ott tojna el.)

Ha szabad leelő (mocsár, stb.) nem áll a kacsák rendelkezésére, akkor háromszor naponta meg kell őket etetni. Takarmányuk ne legyen tisztán szemes eleség, mert ez drágább és nem is megfelelő természetüknek. Helyesebb reggel és délben lágykeveréket, este pedig szemeset adni nekik. A lágykeverék alkotórészei lehetnek párolt burgonya, répa, kalarábé, zöld fü, lóhere, lucerna, stb. zöldtakarmány, gyomnövények, továbbá bármiféle gabonamag (árpa, tengeri, stb.) és hüvelyesmag darája, hushulladék, vér, husliszt, vérliszt, csontdara, lefőlözött tej, író, turó; mindezen szerves takarmányokhoz még némi homokos kavics. A szemes eleség állhat bármiféle gabonamagból.

Ha már a kacsák tojni kezdenek, akkor különösen fontos a rendszeres takarmányozás. Bevált szabványok egy tojókacsára a következők:

a) 6 deka főtt burgonya, 3 deka buzakorpa, 1,5 deka árpadara, 1,5 deka halliszt (vagy ehelyett ugyanennyi csontdara, vér vagy vérliszt), hozzá 12 deka szecskázott zöldtakar-



LEGUJABB SZABADALOM

„NETTOSPRICC“
dugattyunélküli gyümölcsfa-
permetező készülék.

Olcso, nincs benne borozés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Alkalmas permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre stb. Kérjen díjtalan leírást. Gyártja és forgalomba hozza:

TAKÁCS KÁROLY, ny. Máv. előjáró
Budapest, VI., Kerekes-utca 28. szám.

mány, némi só és homok (ennek fele reggel, fele délben etetendő); este 5 deka szemes árpa vagy tengeri.

b) 2 deka halliszt, 3 deka szárított sörélesztő, 6—7 deka burgonya, 15 deka zöldtakarmány, 3 deka szemes eleség.

Apró jó tanácsok

Száraz években nagy figyelmet érdemel a szárazságot leginkább törő szudáni fű, mely májusban jól előkészített talajba vetve, tűrhető termést ad. A vetést követő 4—5-ik héten indul csak jelentékenyebb fejlődésnek.

Legelőink általában soványak s ezért nem szabad fejős teheneinket tisztán arra utalni, hanem ezt ki kell egészíteni zöldtakarmánnyal. Nagy súlyt kell vetni arra is, hogy a legelő tehén ne szomjuhozzék, hanem a pázsitorok elegendő vizet merjenek nekik a kutból! Fontos továbbá, hogy a déli tikkasztó hőség ne kizoghassa a legelő jószágát; ezért minden legelőn ültessünk kellő mennyiségű fát vagy készítsünk nádból féltetőket, hogy legalább a déli órákban árnyékba húzódhassanak. Nagyon hálásak legelő teheneink a vakaródzó-dorongokért és a légyseprűkért is. Mindezek nagyon fontos dolgok. Hogy a tehének nyár derekán már kevés tejet adnak, annak nemesak az az oka, hogy a legelő kistül, hanem még takarmánypótlék mellett is sokat szenvednek a szomjúságtól, a legyektől és a hőségtől.

A nyulrágott fatörzseket éles kés-el simára kell faragni és ojtóviaszszal vagy fakátránnyal bekenni. A fakátrányt közönséges kátrányból úgy állítjuk elő, hogy tűzön a szabadban, ócska fazékban egy órán át főzzük.

Hízott juhok közül leginkább azok találnak vevőre, melyek 8—10 hónapos korban megnyírva 40 kg-ot nyomnak, vagy 2 éves korban 45—48 kg súlyuak. A hízók a téli hónapokra (novembertől áprilistig) legyenek készen. A mai gyapjúárak mellett előnyös, ha a hízóinkat lenyírva adjuk át a mézárósnak. Ha a választott bárány legelőre megy, itt is megokolt lesz abrakolni őket 20—25 deka abrakkeveréssel és ha a legelő gyenge, akkor annyi zöld, vagy száraz lucernát (ennek hiányában más zöldtakarmányt) kell adni, hogy a bárányok az őszig 30—35 kg élősúlyra tegyenek szert és csak a hiányzó 5—10 kg-ot kelljen az istállóban reájuk hizlalni. Ez utóbbi sikerül 6—10 hét alatt, ha az abrakot fokozatosan 60—80 dekára emeljük és emellett 1 kg jó szénát (lehetőleg lucernaszénát) és fél kg. répat etetünk fejünként. Az egy és fél éves ürökkel jó lesz kihasználni az őszi legelőket, különösen a cukorrépatarlókat, azután istállóban hizlalni őket; takarmányuk legyen eleinte fejünként 2 kg szálas (fele széna, fele szalma), 2—3 kg répa és eleinte 20—30 deka, később 80—100 deka abrak. A második félidejében csak széna legyen a szalastakarmány, mert ekkor már az étvágy csökken.

Lucerna- vagy lóheremagot az első, vagyis az anyaszénatermésen kell fogni ott, ahol a szárazság folytan a sarjatermés nem fejlődik ki.

Tarka Krónika

MÁTYÁS KIRÁLY ITÉLETE

Mátyás királynál panaszra jelentkezett egy ember, aki Andrásnak nevezte magát. Valamelyik főurat vádolta, hogy a gyermekei tanításáért és neveléséért kialakodott összeget akarta neki megfizetni.

A király maga elé hívatta a gazdag embert és felszólította, hogy nyilatkozzék, igaz-e, amivel vádolják?

A főur azt mondta a királynak:

— Azért nem fizetek neki, mert gondjára bízott fiaim elbizakodottak, zsarnokok és ostobák. Ebből azt következtetem, hogy a nevelésük és tanításuk rossz volt. Ha felséged megvizsgálhatja állításomat, személyesen is meggyőződhetik szavaim igazságáról.

Mátyás király a vizsgálatot elrendelte s azon be is igazolódott, hogy az apának igaza van. Ekkor így szólt a tudóshoz:

— Nem tudós vagy te, hanem lelkiismeretlen, gonosz ember. Vissza fogsz menni a főiskolába tanulónak. Ott jól viseled magadat és szorgalmasan művelődöl tovább, hogy a jövőben több ifjú erkölcsét és tudását meg ne rontsd.

Az apának pedig ezt mondta:

— Gondos apának mindig tudnia kell, mennyire haladtak s hogy viselek magukat a gyermekei. Aki csak ily későn veszi észre, hogy milyen felületes és üresfejű emberre bízta gyermekeit, az nem gondos apa. Az büntetést érdemel. Fizetni fogod ennek a „tudós urnak“ a tanulási költségeit.

Hát persze, hogy leforrázva távoztak a felek. E történet tanulsága pedig ma is helytálló. *A szülő és iskola folyton tudjon egymás munkájáról. S ami a fő, egyik se rontsa a másikét, hanem segítse.*

MÁTYÁS KIRÁLY BIRÁLOJA

Mátyás király nagyon erőskezü uralkodó volt, aki az igazságtalanságot a leghatalmasabb urakkal szemben is megtorolta. A magyar nép ma is „Igazságos Mátyásnak“ hívja. Kortársai közül azonban sokan voltak más véleményen. Így *Temesvári Pélbárt* ferencendi szerzetes is, aki szentbeszédeiben gyakran bírálta a nagy király ténykedéseit. Egy alkalommal azt a kérdést fejtegette, hogy mi a törvény? És ekkor idézte *Anaxagoras* görög bölcs mondását:

— A törvény pókháló, amelyen csak kisebb legyek akadnak meg. A nagyobbak keresztül törnek rajta. A kisebb emberek lakolnak büneikért, a

hatalmasok és a fejedelmek büntetlenül szegik meg a törvényt. Csak Isten ítéletét nem kerülhetik el.

Ma sok államban méltán elmondhatná ezt az idézetet a tudós Pélbárt atya, de bizonyára rá is huznák a törvény szakaszait, jobban, mint Mátyás korában, amikor a haja szála sem görbült meg, sőt a beszédeit könyvalakban is közrebocsátotta.

A MEGBOCSÁTÁS A LEGNAGYOBBI ERÉNY

Mátyás király, amikor időt szakított reá, gyakran időzött tudósai között és vitába is bocsátkozott velük. Egy alkalommal ezt a kérdést tette fel a tudós papokból álló társaságnak:

— Megtudnátok-e nekem magyarázni, hogy Krisztus Urunk miért Péter apostolt tette meg az egyház fejének, aki pedig egy éjszaka háromszor is elárulta és nem a hü Jánost, aki a keresztfa tövéig követte mestereit?

A kérdést hatalmas viták és okfejtések követték, de senki sem tudta az Üdvözítő elhatározásának elfogadható magyarázatát adni. Végül a király maga felelt a saját kérdésére:

— János fiatal volt, tántoríthatatlan és bűn nélküli, *aki a mások hibáit is nehezen bocsátotta volna meg.* Péter ellenben öreg és tapasztalt, aki saját maga is vétkezett, de vétékét töredelmesen megbánta, *s mások bűnét is megbocsátani tudta, ami a legnagyobb erény.*

A tudósok helyeslően bólintottak a nagy király bölcs mondására.

MÉZES JÁNOS.

Vermorel rendszerű, belül olmozott

Permetezők

bortömlők, borsajtók, borszivattyúk, seprőprézsákak, borderítők, cimkék, dugók
jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.

Bpest, VII., Károly király-ut 9.
Alapított: 1884. Telefon 415—15.

SZERETLEK...

Szeretlek, szép rózsám,
Szeretlek Tégedet,
Mint anyámsütötte
Édes lánykenyeret.

Vajjon mi fényesebb
A fénylő csillagnál?
A te fénylő szemed
Fényesebb a napnál.

Vajjon mi ring szebben
Hajlós rozsmaringnál?
Derekad ring szebben,
Kárcsu Liliomszál.

Vajjon van szebb zene
A pacsirtafüttynél?
A te kacagásod
Szebben cseng ezüstnél.

Vajjon ki a legszebb
Ezen a világon?
Tenálad szebb bimbó
Nem nyílt rózságon.

Vajjon mi magasabb
Rózsám mindeneknél?
Szerelmem magasabb,
Rózsám mindeneknél.

SZÁMADÓ ERNŐ.

Hazulról...

A nyári földek illatát hozom
S az új kenyérnek édes illatát,
Ugy térek meg árnyékos falumból,
Mint a parasztlak nyári estelen
Vállukra vetve ásót és kapát.

Emléket hozom a drága rögnék
És üzenetét ősi faluknak,
Hol a boglyák és asztagok alatt
Élet, egészség, öröm, szerelem
Ezer esztendő csak átaludtak

Ahol még ma is gyümölcsöt terem
Elszórt magként az öröm s a jószág
S a meddő élet-átok a fejen,
Megboldogult messze ösapákra
Visszaszálló, nagy élet-adósság.

A falu mindég haza vár engem
S ha határából százszor elmegyek,
Százszor visszahi s utánam küldi,
Szép, csalogató, szent üzenettel
A napsugaras nyári kerteket.

Tudom: a halál ott ér el engem
A frissen szántott barna barázdán,
Pipacsok és kék buzavirágok
Nyílnak fölöttem s a fejfám tövéen,
Szirmai hullatja majd az akácfejem.

Ais József

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Virágdiszkek

Idén nagyon divatos a virág, nyári ruhán, kabáton, kalapon. Anyaguk rendszeren a ruha anyaga, de ha az öltözet egyszínű keiméből készült, tarkamintás, kockás anyagból készítjük a virágot s ugyanezzel díszítjük esetleg az övet, sálát, kalapot is. Fehér ruhához nagyon jól illik a kék, lila, vagy rózsaszínű organdin vagy mullvirág, melynek szára és levelei a virággal egyszínűek.

A virágszirmok formáját (mályva, rózsza, iris) előbb papírra kirajzoljuk. A külső szirmokhoz nagyobb, cakkozott mintát készítünk, befelé pedig fokozatosan kisebbeket. A cakkolásnál kerek lapokból indulunk ki. Szárnak, a drót bevonására ferde esikot, porzónak pedig egyenlő hosszúságú pamutszálakat használunk, melyeket aztán kettéhajtvá, dróttal összefogunk. A szirmok közepén kis nyílást vágunk, ráhuzzuk a drótra és a virág alá, kehelynek, kis kerek lapot ragasztunk, a szárhoz pedig kétoldalt egy-egy levelet erősítünk.

Stilizált virágot is készíthetünk, például a lenvászonruha anyagából. A szirmokat négyzetgölesterre vágjuk és olyan színű fonállal, amilyennel a ruha díszítve van, körülhurkoljuk. Közepére porzók helyett gombot is tethetünk. Kalapra, vászonkabátra nagyon mutatós a csokorvirág, melyet négy-öt kisebb virágból fűzünk egybe.



Judás és a Judás-utca

Oberammergauban, a világhírű passiójátékok városában, a Zwink-család tiszteletére Judás-utcának nevezték el azt az utcát, amelyben ez a család lakik. A Zwink-familia tagjai ugyanis ötven év óta Judást alakítják a passiójátékokban. Képiünk a mostani Judást ábrázolja.

A virágdiszkeket mindig erősen keményített anyagból készítsük.

A régi, bepiszkolódott, gyűrött virágokat is felfrissíthetjük úgy, hogy langyos szappanoldatban ide-oda rázogattuk, majd ugyanígy kiöblítjük. Keményítőben megmártogatjuk és tiszta ruhára fektetve szárítjuk. Mikor félig száraz, forró vassal, a legbelső részeken kezdve átvasaljuk.

Virágos ablakok

Ahol nincs kert, az ablakokat is valóságos virágoskertté varázsolhatjuk. Felfutó növénynek hajnaloktat vagy pirosvirágu arabs babot vetetünk, mely fölé spárgát feszítünk ki. Nagyon szép a fehér és színes petunia és a borostyánlevelű pelargónium is. A ládákat jól oda kell erősíteni az ablakpárkányra, nehogy leessenek.

Jól virágzanak és hosszú ideig tartanak a tüzipiros pelargóniák vagy mustkátlik, melyek a napot is jól bírják. A szegfü és begónia is igen hálás.

Ha az ablakba erősen besüt a nap, a déli órákban függönnyel védjük virágainkat. A cserépek alá kis majolikátányért, a faládikák alá pedig pléhedényt is szoktak tenni, melyeket aztán több éven át használhatunk. A virágtartó ládákat ajánlatos melegített lenolajjal vagy firnisszel kívül-belül bemázolni.

Ha a cserépálpban időről-időre apró, morzsolódó földesomókat találunk, az annak a jele, hogy a cserépben giliszta van. Leghamarabb úgy távolíthatjuk el, hogy ürmöt, diólevelet és 8—10 darab vadgesztenyét felfőzünk és a virágot ezzel a folyadékkal öntözzük: a giliszta egy-kettőre kimásznak a felszínre. A mustárlisztet vízzel vagy dohányluggal való öntözés is használ.

Ételreceptek

Zabpép. 4 deka zabderőzt vagy zablisztet husz percig lassu forrásban tartunk, akkor belekeverünk 3 deka vaját és kevés sót.

Párolt saláta peccsenyelével. 12 fej salátát, egészen hagyva, sós vízben megabálunk, majd a vízből kivéve, erősen megnyomkodjuk. Fazékba tesszünk egy-két fej, vékony szeletekre vágott sárgarépat és petrezselymet, 10 deka, apróra metélt füstölt szalonnát és egy babérlevelet. Legfelülre tesszük a salátafejeket, leöntjük hus- vagy csontlével és puhára pároljuk benne. A hosszában kettévágott fejeket tábla rakjuk és leöntjük saját levükkel, amit peccsenyelével süritettünk.

Makaróni gombával. Pél kiló makarónit sós vízben megfőzünk, lecsgatjuk és 15—20 percig 5 deka vajban pároljuk. A vajhoz 3 evőkanál paradicsomlevet, 1 deci csontlevet és néhány darab apróra vágott, párolt gombát adunk. Apróra vágott disznónyelvet is szoktak belefőzni. Fejessalátával tálaljuk.

SZIVÁRVÁNY

A nadrág

Igen gyorslábú embernek kell annak lenni, aki Harapós Jánostól meg meri kérdezni, hogy:

— János bácsi, hogyan is volt azzal a nadrággal?

Ebben a nadrágügyben ugyan Csúpiék Tódor is hibás volt, mert mikor megtudta, hogy Harapós János ruhát akar magának csináltatni és már Varga Andrásval, a magyar szabóval meg is egyezett, azt mondta neki, hogy nem úgy kell azt a ruhaszabást eszközölni, hogy a szabó adjon mindent, mert úgy drága lesz a ruha, hanem úgy, hogy vegye meg a posztót maga, feleannyiba sem kerül. A szabónak aztán csak a varratást kell megfizetni.

Harapós János megfogadta a jó tanácsot, még a héten, mikor fuvarba ment a városba, megvette a posztót, aztán elvitte a szabóhoz. A szabó kibontotta a posztót, nézte, forgatta, aztán megszólalt:

— Ez a posztó kevés! Csak egy jóra való nadrágra futja belőle. Gyerekek nézte kendet a kereskedő.

— Nem lehet az! A boltos azt mondta, hogy kikerül belőle a ruha — azzal felnyalálította a posztót és dacosan felelőtt a szava:

— Majd megcsinálja Szedlacek Péter! Szedlacek Péter uriszabó volt a faluban. Ő is megnézte, mint a másik, mérlegelte a posztót. Mivel pedig ő is szövetet akart spórolni magának, hát ő is kivélekedte, hogy hát igaz ugyan, hogy a szövet kevés, de ő kiszabja úgy, hogy a nadrág mellé mellény is kerül belőle. Az öreg vakaródzott, de mert már a második szabó szájából hallotta az igazságot, hát belenyugodott a változhatatlanba.

Szedlacek a hét végén már haza is szállította a mellényt és a nadrágot. Mikor Harapós másnap fölhozta a nadrágot, hát majd a guta ütötte meg. A nadrág olyan szűk volt, hogy alig fért bele. Még a feleségének is kellett zötyögtetni, rázogatni, hogy belemenjen. De ez még mind semmi! A legnagyobb baj az volt, hogy — az Urísten büntesse meg azt a hitang Szedlaceket — a nadrág oldalát úgy varrta össze, hogy a varrás rendszeren kezdődött fenn a csipónél, aztán ferde irányban átment a térdén és belül a bokájánál végződött. Az öreg még a haját is lépte mérgében.

— No, megállj, Szedlacek!

Mikor vasárnap este a köhídnél szembe találkoztak, az öreg magyar nekiugrott a szabónak és jól elagyabugyalta. Szedlacek se hagyta magát, az ő ökle is nyomot hagyott az öregben. A lármára a csendőrök is előkerültek és a felek szépen a bíró elibe jutottak. A bíró ur meghallgatta a két fél panaszát. A kiegyezés azonban igen nagy dolog volt. Szedlacek is tartotta magát, meg az öreg is. A bíró végre is úgy határozott, hogy a szóban

forgó nadrágot, amíg a két haragos kiegyezik, lefoglalja s az irattárba teszi.

Már a negyedik hónapba fordultak, mikor egyezkedés végett jelentkeztek a bírónál. A bíró nagy örömmel ment az irattárba, hogy a sokat szerepelt nadrágot előhozza. De nagyot nézett, mikor nem találta sehoh. Kereste itt, kereste ott, nem volt sehoh. Zavarában hívta a kisbíró. Majd az előadja. Az ilyenféle holminknak az volt a referense.

A kisbíró jött is. De mikor megtudta, miről van szó, vörös lett, mint a rák. Ötölt-hatolt, aztán nagysokára kivallotta, hogy bizony ő azt a csinos nadrágot mingyárt a második héten elemelte a pultról. Gondolta, ha senkinek se kell, jó lesz neki. Mert azt igazán nem hitte volna, hogy a haragosok valaha kibékülnek.

NYÁRY ANDOR.

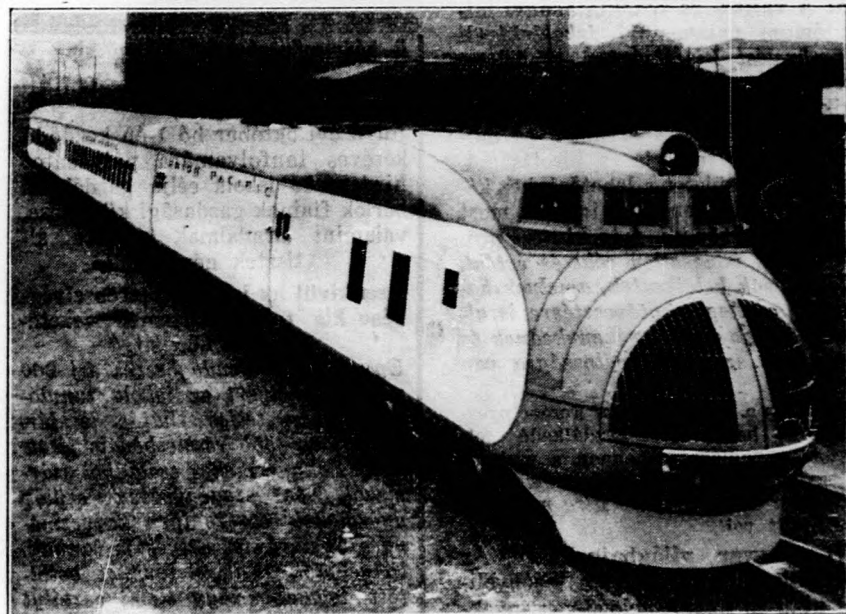
H I R E K

Pünkösdi filléres vonatok. A MÁV igazgatósága közli, hogy május 20-án és 21-én, azaz pünkösdi vasárnapján és hétfőjén, legalább ötszáz utas jelentkezése esetén a következő filléres gyorsvonatokat helyezi forgalomba: 1. *Nyíregyházáról és Debrecenből Szegedre* (1 napos.) A menettéti jegy ára Nyíregyházáról 5.90 pengő, Debrecenből 5.30 pengő. 2. *Miskolcra Sopronba.* (2 napos.) A menettéti jegy ára 8.20 pengő. Ennél a vonatnál a Budapesten való fel- és leszállás nincsen megengedve. 3. *Debrecenből Sopronba.* (2 napos.) A menettéti jegy ára 8.70 pengő. A Budapesten való fel- és leszállás ennél a vonatnál sincsen megengedve.

Rothmeyer Imre gazdasági főtanácsos. A Kormányzó Ur a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Rothmeyer Imre magyar királyi gazdasági tanácsosnak, az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* főtítkárának, a *Köztelek* szerkesztőjének, a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül kifejtett érdemei elismerésül a *magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet* adományozta. A legmagasabb helyről történt kiténtetés osztatlan örömet keltett mindazokban a körökben, ahol Rothmeyer Imre jeles képességeit, a gazdaérdekek védelmében kifejtett széleskörű munkásságát és rokonszenves egyéniségét nagyrabecsülik.

Óriási tűzvész pusztított Vajdaszka községben. Május hó 12-én borzalmas tűzvész volt a zemplénmegyei *Vajdaszka* községben. A tűz *Takács József* házában ütött ki, ahol a sertésöl a kéményből kipattanó szikrától meggyulladt. Az erős szél elősegítette a lángok terjedését és rövidesen a szomszédos házak is tüzet fogtak. A tüzet délután öt órára sikerült teljesen lokalizálni. *Negyvenkét lakóház, 56 melléképület, istállók, csürök, kamrák, szénakazlak, számos háziállat esett áldozatul.* A kár a százezer pengőt is meghaladja. A község fele a keleti részétől a templomig porrá égett. A hajléktalanul maradt családoknak részint az épségben maradt házakban, részint a szomszédos falvakban adtak menedéket.

Kiesett egy mozdonyvezető a vonatból. A *Bajáról Pécsre* indult filléres gyors mozdonyvezetője három-négy állomással Pécs előtt, mikor egy meredek dombra kapaszkodott fel a vonat, hirtelen kiesett a szántásba. Az ablakon kinéző utasok között először rémület tört ki, de aztán megnyugodtak, mikor látták, hogy a mozdonyvezető felugrik és néhány ugrással eléri gazdátlanlanná vált mozdonyát.



Gyorsvonat alumíniumból

Amerikában készült ez az újfajta vonat, melynek kocsijai alumíniumból készültek, rendkívül könnyűek (három vagon annyit nyom, mint egy régi hálókocsi) és a vonat gyorsasága jóval meghaladja az óránkénti száz kilométert.

Meghalt Szeged alkotó polgármestere. Somogyi Szilveszter dr. szegedi polgármester május hó 11-én este, hónapokig tartó betegeskedés után, elköltözött az élők sorából. Az elhunyt fáradhatatlan munkása volt városa fejlesztésének, szépségének és nagyságának, de ugyanakkor polgártársai boldogulásának is. Szeged nagy, „alkotó“ polgármesterét május hó 15-én temették el mélységes részvét mellett.

Őskeresztény templomot találtak Tác községben. Tác község határában őskeresztény templom alapjait tárták fel, amely jelenleg Magyarországon egyedülálló és Európában is csak egy van: Dalmáciában. A lelet azért is értékes, mert a pogány- és keresztény világ átmenetének bizonyos emlékeit őrzí. Az ásatások során értékes bronzképet is találtak, amely felül egy eszűszár és eszűszárnó bronzba vágott szobrárt ábrázolja. A székesfehérvári muzeum kiküldött tudósai tovább folytatják a kutatást.

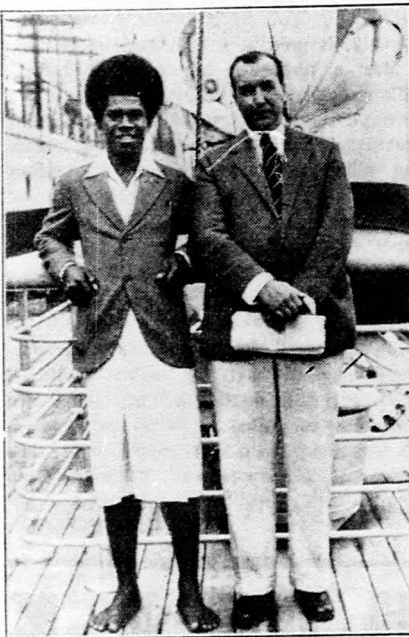
Hazatért a magyar pálos szerzetes-rend. Május hó 12-én éjszaka érkezett Budapestre az a tizenkilenc főből álló magyar Pálos-csoport Lengyelországból, amelynek tagjai számára épült a gellérthegy kolostor. A nyugati pályaúdváron hatalmas küldöttség fogadta őket. Mészáros János érseki helytartó intézett hozzájuk üdvözlőbeszédet, amelyre Pzedtisti pálos generális és P. Besnyő magyar pálos atya válaszolt. Vasárnap nagy tömegek keresték fel az immár pálosok vezetése alá került gellérthegy sziklakápolnát.

Vermorel rendszerű permetező, valamint pincegazdasági cikkek legelőnyösebb kaphatók Nagy Imác szőlészeti és borászati eszközök lerakotánál, Budapest, VII., Károly király-ut 9.

Óvatosságot az álbokrétákkal szemben! A vallás- és közoktatásügyi minisztérium valamennyi Iskolánkülső Népnevelési Bizottsághoz rendeletet intézett, amelyben elismerően nyilatkozik a Magyar Bokréta-Szövetség eddigi céltudatos és eredményes működéséről és felhívja a bizottságot, hogy az egyesületet a lehetőséghez képest támogassa, annál is inkább, mert az utóbbi időben új, még ki nem próbált és így ismeretlen célú és értékű vállalkozások keletkeztek, amelyek hasonló és esetleg megtévesztésre is alkalmas címek alatt tevékenykednek és amelyekkel szemben óvatosságra van szükség.

Eltemette a szalma. Szalai Ferenc nyergesújfalusi hetven éves gazdálkodó felmászott a padlásra, ahonnan a szalmával együtt lecsúszott. A szalma maga alá temette az öreg embert. Mire megtalálták, halott volt.

Új magyar világbajnokság. Az agyaglamblövő-versenyek lebonyolítása után az élőgalamblövő-versenyekre került sor. A világbajnokságot ennél a versenyfajtnál is magyar ember, Papp Kálmán tüzérszázados hódította el. A csapatverseny Franciaország csapata nyerte meg.



A Fidzsi-szigetek egyik nagyúra Amerikából Európába utazik:

sporting, rendes szabású kabát és nadrág helyett fehér lepel van rajta; cipő hárisnya nincs és haja valóban „égnék áll“.

Belerohant a nézők közé egy autó. A Páris melletti fontainebleau-i erdőben rendezett nagy nemzetközi automobilverseny véres katasztrófával végződött, amelynek tiz halottja és sok súlyos sebesültje van. Az egyik versenyző, Eric Lora, háromszáz méterrel a cél előtt 170 kilométeres sebességgel belerohant kocsijával a nézők közé s ennek következtében több embert halálra gázolt és igen sok a súlyos sebesültek száma. Maga a gépkocsis felborult s a versenyző is olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházban meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy a versenykocsis hibás volt.

A hódmezővásárhelyi magy. kir. mezőgazdasági szakiskola

folyó évi október hó 1-én kezdődő kétéves tanfolyamára pályázatot hirdet. Az iskola célja gazdák és bérlők fiainak gazdasági kiképzése, valamint uradalmak részére al-tisztek nevelése.

Ezenkívül az iskola sikeres elvégzése kis tejipari üzemek vezetésére is képesít.

Egy évre fizetendő összes díj 260 pengő, melyért az iskola tanuló-otthonában teljes ellátás is jár. Az összeg több részletben is fizethető. Sokgyermekes családokból származók és szegénysorsu szülők gyermekei részére igen kedvezményes és ingyenes helyek is vannak. Felvehető 17-ik életévüket betöltött, legalább négy elemi osztályt végzett ifjak.

Személyes vagy írásbeli megkeresésre bárkinek szívesen nyújt felvilágosítást az igazgatóság.

PÁSZTORTŰZ

Az irás megbecsülése

Testvérek! A „Vasárnap“ egyik közelebbi számából magam is meghatódottan olvastam az én „Igazlító“ jó Számadó Ernő öcsémnek az irás, a „Vasárnap“ ujság megbecsülésére vonatkozó gyönyörű, okos, magyar irását azzal az üzenetével kapcsolatosan egyik olvasónknak, hogy: „A nyári hónapokra lemondja a lapot...“ Száz százalékgig igaz, amit üzenetében a magyar irás megbecsüléséről, a nem olvasó, a világ folyása, hazája helyzete, s a mai élet megkívánta tudások felől tájékozatlan magyar földműves, a tudatlan ember szomorító sorsa felől megirt és nektek oly' ragyogó okossággal, oly' őszinte szeretettel elmondott. Értenekek kell ebből, követnekek kell tehát ezt; mert a műveletlen és tudatlan ember sorsa nemcsak nálunk, de mindenütt a széles nagyvilágon az orránál fogva vezetett, minden élelmesebből kiszírozott szégyenletes, szomorító szolgasors. Nemcsak a testnek adjátok meg azért a mindennapit, lelketek jól megválogatott táplálékáról is gondoskodni kell még akár hasatok rováására, kevés nyári pihenőtök megőrvíditése árán is, ha élni és emelkedni akartok!

Testvérek! Az érthető, természet, ha az ember — dolgai befejeztével — pihenőre helyezi kaszáját, ásóját, kapáját, ekéjét, boronáját, baltáját, szecska- és répvágóját, rostáját, de a gyümölcsösünkben a metszőollót, a féregirtó kertészkezt valjon félretehettjük, pihentettjük-e hosszabb ideig? Éppen a vasárnap, az ünneppnap, tehát a várton-várt, kiérdemelt pihenőnk következtével nem kézbe fogjuk-e mindezt? Vagy talán a józanul gondolkozó ember bizonyos időszakokban és bizonyos ideig betömi-e, lezárja-e kutját, az üditő forrást azzal a furcsa megokolással, hogy most én ugyanis nehéz munkát végezek, mivel pedig borom, pálinkám, hál' Istenek, bőven van, most darabideig csak bort és pálinkát iszogatok?

Valjon a ti hetilapotok, a mi szeretett „Vasárnap“-unk nem ugyanilyen lelketeket termékenyítő és felüditő kutforrás-e nektek? Az bizony ez, édes testvér! S ha sorsodat javítani, tudásaidat gyarapítani, lelketet a csüggesztő, bágyasztó köznapi porból felemelni akarod a tisztább és tisztító magasságig, rájössz, hogy az ilyen irást becsülnöd kell! S mint az én igazlító jó Számadó Ernő öcsém és kiváló igaz magyar írórtársam bölcsen megirta: a te jól felfogott léterdedekből sem teszed félre, nem mondod le — nyári munka, vagy nyári kevés pihenő állürügyével, szüklátkört mutató címén — tanulságos legjobb lelki barátodat, a kedves, őszinte falusi, magyar „Vasárnapot“!

MÓRICZ PÁL.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Mi a kék- és mi a zöldgálic? 2. Melyikkel mit permeteznek? 3. Járványos baromfibelegységek esetén a baromfiak vízébe milyen gálicot kell tenni? (Özv. pálf. P. Gy., Pusztasomorja.) — **Felelet:** 1. A kék-gálic tulajdonképp rézgálic, a zöldgálic pedig a vasgálic. 2. A gombabetegységek ellen kék-, azaz rézgálic-oldattal szoktak permetezni. 3. Járványos baromfibelegységek esetén pedig a baromfiak vízébe zöld-, azaz vasgálicot szoktak tenni, 1 százalékos mennyiségben.

Kérdés: 1. Milyen földkeverék szükséges primulának, ciklamennek, hortenziának? 2. Hónyszor kell átültetni és hol kell tartani nyáron a hortenziát? 3. Milyen költményt ajánlanak elszavalásra a Hősök-ünnepén? (J. S., Felsőmocsolád.) — **Felelet:** 1. Primulának, ciklamennek, hortenziának legjobb a melegágyföld, lombföld, hangaföld és a homok keveréke. 2. A cserépben nevelt hortenziát tavasszal és ősszel kell átültetni, a szabadba ültetett azonban nem igényel átültetést. 3. Ajánljuk Petőfi Sándor: „Élet és halál” című versét, amelyet bizonyára megtalálhat bármelyik kultúregyesület könyvtárában.

Kérdés: Mi a mai értéke az 1917-ben jegyzett 18.000 korona hadikölcsönkötvénynek? (Zs. G., Ujkigyós.) — **Felelet:** 100 koronánként 17 fillér, összesen tehát 30 pengő és 60 fillért ér. Eladni azonban ezért az árért nem ajánljuk, hanem várja meg a kormányelnök ur által bejelentett méltányos valorizáció idejét.

Kérdés: Mi az értéke 2.125.000 koronáról szóló államadóssági kötvénynek és hol lehetne értékesíteni? (S. K., Kiskunhalas.) — **Felelet:** Értéke körülbelül 63.75 pengő. Próbálja felajánlani megvételre a Barna Banknak, Budapest, V., Nádor-u. 26. szám és levélben hivatkozzék lapunkra.

Kérdés: Hol kapható és mennyiért Berceik A.: „Nézd meg az anyját” és „Svihákok” című szindarabjai? (P. J., Bodroghalom.) — **Felelet:** Kaphatók kiadóhivatalunkban darabonként 1.20 pengő, valamint 20—20 fillér portóköltés előzetes beküldése mellett. Ugyanaz a rejtvénymegfejtő minden alkalommal más és más jutalomkönyvben részesül.

Kérdés: 1. Hol kaphatok selyemgubót-petét? 2. Mikor van felvétel a folyamórségnél és a postánál? (Sz. G., Karos.) — **Felelet:** 1. Forduljon a Selyemtenyésztési Felügyelőség helyi megbízottjához, vagy ha az nincs, úgy a Szekszárdi Állami Selyempetevizsgáló Állomáshoz, ahol a szükséges felvilágosítást és petéket megkapja. 2. A felvételek mindkét helyen egyelőre szünetelnek.

Kérdés: 1. 1906-ban születtem és 1932-ben besoroztak katonának. Mivel eddig nem hívtak be szolgálatra, lehetséges-e, hogy egyáltalán behívják? 2. Van-e altiszti felvétel a Nemzeti Banknál? (J. I., Kilmán.) — **Felelet:** 1. Nem valószínű. 2. Nincsen felvétel és nem is lesz a közeljövőben. Gazdasági kérdésre lapunk legközelebbi számában válaszolunk.

Kérdés: Hol lehet beszerezni és mi az ára a Bikszádi-víznek, 25 üveges rendelésnél? (Id. N. P., Tiszabó.) — **Felelet:** Kapható Édeskút L. ásványviz kereskedelmi rt.-nál (Budapest, V., Erzsébet-tér 8.). Ára 35 pengő 25 üveges rendelésnél, ládával együtt.

Kérdés: Vitézségi érmeim igazolványaimnak egy részét elvesztettem, hol szeresheték be helyettük újat? (5078. sz. előfizető.) — **Felelet:** Forduljon a Magyar Királyi Hadilevéltárhoz (Budapest, I., Bécsikapu-tér 4.), ahol esetleg új igazolványt állítanak ki vitézségi érmeiről. A befizetési lapot megküldöttük.

Kérdés: Lehet-e élő emberekről szindarabot írni és ha igen, milyen formában? (G. K., Garabonc.) — **Felelet:** Ha ismerőseiről akar szindarabot írni, úgy legelőbb nevüket változtassa meg és lehetőleg ne írjon rólok olyant, ami önérzetüket sérthetné, mert ebben az esetben kellemetlenségei lehetnek.

Kérdés: 1. Hol kapható és mennyibe kerül Móríc Zsigmond: „Nem élhetek muzsikaszó nélkül” és Vitéz Pöbökei János: „Dráma a pusztán” című könyvei? 2. Milyen fotoujságok vannak? 3. Milyen vadászati szaktapok vannak a „Nimród” és a „Magyar Vadászujság”-on kívül? (1644. sz. előfizető.) — **Felelet:** 1. Móríc Zsigmond könyve füzve 7.60, kötve 10.60 pengő, valamint 30 fillér portóköltés előzetes beküldése mellett, kiadóhivatalunkban kapható. A másik munka kifogyott, 2. „Magyar fotográfia”, Budapest, VII., Lövölde-tér 1.; „Fotóművészeti Hírek”, Budapest, VI., Erzsébet-körút 9. sz. 3. „Vadászat”, Budapest, IV., Váci-utca 61.

Kérdés: Mi célból tenyésztették ki Dániában a „Dán dog” nevű kutyaajtát és lehet-e 2 éves korában idomítani? (Cs. J., Tiszabó.) — **Felelet:** Háziorvosra tenyésztették ki és ott főleg erre is használják, két éves korában már nehezen idomítható.

Kérdés: Milyen államokba van lókitelünk? (5679. sz. előfizető.) — **Felelet:** Lókitelünk Európá összes országaiba van, leszámítva az északi egynevezett balti államokat. Azonban a jelenlegi helyzet az, hogy a nagy importállamok, amilyenek Német- és Franciaország, a lóbevitt kontingentáltak és az általuk részünkre megállapított kiviteli keretet mi már tel-

Az áruuzsora ellen indított küzdelem uttörői és harcossal a

„HANGYA” SZÖVETKEZETEK

amelyek felbecsülhetetlen értékű árszabályozási tevékenységet fejtenek ki a magyar gazdaközönségnek úgy a közszükségleti cikkekkel való ellátása, mint legfontosabb terményeinek értékesítésére. A falusi „HANGYA” SZÖVETKEZETEK ma már nemcsak fűszer, gyarmatáru, élelmiszer, gazdasági és háztartási cikkek, ruházati anyagok, stb., stb. elosztásával foglalkoznak, hanem

mind több és több falusi szövetkezet kapcsolódik be a gazdaközönség tojás, baromfi, gyümölcs, sertés, vágómarha, stb., stb. terményeinek értékesítésébe.

Minden gazdának saját jól felfogott érdeke megkívánja, hogy tagja legyen a „HANGYA” SZÖVETKEZETNEK, azokat vásárlásával támogassa, terményeit ott értékesítse és üzletrészejegyzések révén igyekezzék azokat erősíteni.

A szövetkezeti szervezkedésben, összetartásban nyilvánul meg az az erő, mely képessé teszi a falu közönségét a gazdasági bajok leküzdésére!

jesen kimerítettük. A többi kisebb államokban is fennállanak beviteli korlátozások, úgyhogy alig van ország Európában, ahova szabadon szállíthatnánk, ha pedig van, ez olyan, mint Anglia, amely maga is létényszűz ország s ennél fogva tőlünk sem, mástól sem vásárol.

Kérdés: Hol kapható hallócső, vagy más egyéb halláserősítő? (Egy előfizető.) — **Felelet:** Itt közülük néhány műszerkereskedő címét, forduljon hozzájuk megrendelésével: Rédi-Jonke és Társa, Budapest, VIII., Mária-u. 42. sz., Sándor Pál, Budapest, VII., Bethlen-u. 5. sz., Mone orvosi műszerüzem rt., Budapest, IX., Ühői-ut 1.

Kérdés: 1. Mi az értéke a következő sorsjegyeknek: Magyar Vöröskereszt, Osztrák Vöröskereszt, Jó Szív, Erzsébet királyné Szanatórium? 2. Ezenkívül van egy 02692. számú Olasz Vöröskereszt sorsjegyem, amelynek utolsó húszása május 1-én volt, nyert-e? (T. J., Makó.) — **Felelet:** 1. A kért sorsjegyek értéke 1/2—1 fillér között változik. 2. Kihúzták. Magyar pénzben a nyeresége körülbelül 7 pengő. Másik kérdésére lapunk következő számában válaszolunk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. D., Kémes. Kérésének megfelelően lapunk egyik legközelebbi számában a fehérmustárról cikket fogunk közölni. — Ifj. K. J., Békéscsaba. Tessék válaszlevegyes levélben a budapesti rendőrfőkapitányság bejelentő hivatalához fordulni.

SZÁMADÓ ERNŐ versüzenetei.

Cs. S., Komádi. Ujjab versei már haladásról tanuskodnak. Tisza István grófról írott versében hibátlan, szép strofa is kerül:

„Hej, ha most is élné,
Hej, hogy odavágná
A világ szemébe
Hazánk igazságát.”

Tanács továbbra: népdalgyűjtés, mesék, babonák, parasztszokások tudatos feltételezése. Fejlődését figyelemmel kísérjük. — S. F., Hegymagas: Verse egy kis változtatással, jönni fog. Küldjön be többet is és írja le rövid életrajzát. — K. Gy., Szomoróc: Verseiből alkalmmilag jönni fog. Nagy hibája a verselésnél, hogy nem tudja, mikor fejezhető be ez, vagy az a gondolat, másrészt pedig, hogy versei inkább strofaszerűen jönek és nem a maguk egészében. Sokat, sokat kell írnia, mert a tehetség gyakorlat nélkül csak csiszolatlan gyémánt, ékszerbe még nem való. — F. A., Dévanyá: Verseiből alkalmmilag közlünk. — T. B. S., Zala-szabar: Fejlődését szívesen kísérjük figyelemmel, kérjük azonban a küldött tanácsok megfogadását. Tessék régi parasztdalokat gyűjteni, mint ezt már sok verselőnek megirtuk és azok mintájára próbálkoznia a dalköltészet. Nem arra kell törekedni a dalköltőnek, hogy olyan verset írjon, amelyet még senki a világon, de éppen ellenkezőleg olyat írjon, de éppen ellenkezőleg legyen a népirodalom fnyenirányu termékével. A dalköltészet kifejezési módja nem individuális (egyéni), hanem éppen ellenkezőleg teljesen kollektív (általános). Gondoljunk a XIX. század legnagyobb magyar dalköltőjére, Petőfi Sándorra. Őt hallva, könnyen azt hihetjük, hogy népdalt, parasztervet hallunk. Erre kell törekedni. — Élet, Moha: Küldjön be több verset, hogy a javából válogathassunk. A Vasárnapi telt szíves szolgálatalért kézzsori-

T R É F Á K

tás. — **F. M., Kétegyháza:** Ha irt azóta valami kedves dolgot, úgy küldje be. Lehet vers, vagy próza. Köriübelül láthatja a lapból, mi érdekel bennünket! Üdvözlét — **H. N. I., Békés:** B. címre a lapot megindítottam. Esetleges észrevételeit, vagy más közlendőt szeretettel várom. Üdvözlét. — **Sz. S., Békés:** A mesepályázatról való lemondásodról sajnálattal értesültem. Sziveskedj eljárnai a multkor kért ügyekben. Könyvem remélhetőleg a közel jövőben megjelenik. Üdvözlét! — **K. I.:** Tévedés van a dologban, amennyiben a tót nemzeti himnuszt nem *Král* Jano, hanem *Tomasi* Samo szerzette. Bernolákról Önnek kell többet tudnia. Szerintem Bernolák érdeme a tót nyelvnek irodalmi nyelvvé való emelése. A csehszlovák közoktatásügyi vitákban is föltétlen Bernolák híveinek van igaza. Az bizonyos, hogy Bernolák munkája egy esőppet sem kedves a cseh akadémia előtt, mert hiszen Bernolák volt az, aki annak idején céltudatos és egész élete munkájával kiszorította a reformáció idejében irodalmi nyelvvel előlépett cseh nyelvet Szlovenszkóból. A Slovenska Matica magyarellenes, vagy magyarbaráti hangulatát nem ismerem. Annyi bizonyos, hogy ez ma az egyetlen tót irodalmi társaság, hol a tót nemzeti gondolatot a legtisztább szíval ápolják, ahova nem tudtak beférkőzni a cseh „érdekvédelmi” elemek. Legalább is nem döntő számmal. A jövőre nézve pedig igen biztató Hlinka és Rázus baráti találkozására, mely, ad'á Isten, a tót nép szabadságához vezetessen. — **B. I., Hárshegy:** Versedet köszönöm, alkalmmilag sorra kerül. — **T. I., Csepel:** Versei közül válogatunk. Levélben többet. Üdvözlét! — **S. K.:** A „Szépzözn” sorra kerül, csak türelem. A dedikációért köszönet.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap május hó 20-án: *Nincsen vásár.*

Hétfő, május hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Drávafok, Katymár, Lajosmizse.

Kedd, május hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Dunaföldvár, Fertőszentmiklós, Gyöngyös, Salgótarján, Szamoszeg, Szihalom, Tata, Újpest, Zalaegerszeg. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Csurgó, Igal, Somogyvár, Zalaszántó. — *Marha- és kirakodóvásár:* Répezentgyörgy. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Rajka. — *Kirakodóvásár:* Tatabánya.

Szerda, május hó 23-án. Állat- és kirakodóvásár: Balmazújváros, Csapod, Dunaföldvár, Salgótarján, Zalaszentlászló. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Mucsi, Somogyoszob, Vásárosbéc.

Csütörtök, május hó 24-én. Állat- és kirakodóvásár: Bodrogkeresztúr, Tabajd.

Péntek, május hó 25-én. Állat- és kirakodóvásár: Göresény, Gyoma, Himesháza, Zala. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Báté. — *Marha- és kirakodóvásár:* Alsóság, Nagyrákos.

Szombat, május hó 26-án. Állat- és kirakodóvásár: Cibakháza, Gyoma, Hódmezővásárhely, Zalagyömrő.

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadtkölcsönt napl áron vásárol **Barna-bank**, V. Nádor-utca 26.

Étkezés előtt vagy után?

A rettenetes kövér bankigazgatónak azt mondja a háziorvosa:

— Direktör ur, önnek alaposan le kell fogynia. Nem szabad egyebet ennie, mint gyümölcsöt, főzeléket, salátát és piritott kenyeret.

A bankdirektor megadással hallgatja az orvos rendelkezéseit, azután megkérdi:

— *Étkezés előtt, vagy után?*

Jogos kívánság

Egy betörő bíróság elé kerül és a bíró felszólítja, hogy mondja el, hogy is csinálta a betörést. A betörő így szól:

— Tekintetes bíróság, zárt tárgyalást kérek.

— Minek a zárt tárgyalás? — kérdi csodálkozva a bíró.

— *Mert nem akarom, hogy a hallgatóság eltanulja a fogásaimat.*

Oh, azok a magyar falvak!

Egy jegyző egyszer eldösekedett, hogy az ő községében soha sincs veszekedés.

— Hogy lehet az? — kérdezték tőle.

— A veszekedés, — mondta a jegyző — úgy keletkezik, hogy azok az emberek, akik egy nézetten vannak, egyesületbe, vagy pártha tömörülnek, viszont mások, akik ellenkező véleményen vannak, azok külön egyesületet, vagy külön pártot csinálnak, így keletkezik aztán a veszekedés.

— Na és?

— *Na és az én községemben nincs két ember, akik egy nézetten volnának.*

Mit tesz az orvos?

Egy leány elmegy az orvoshoz, aki alaposan megvizsgálja és így szól:

— Kisasszony, azt a tanácsot adhatom önnek, hogy menjen férjhez.

— Helyes, — mondja a leány — vegyen el engem doktor ur.

— *Pardon, kisasszony, az orvos csak felírja a szert, de maga nem veszi be.*

Oh, azok a kereskedők!

A nagykereskedő fizetésképtelenséget jelentett be és a hitelezőinek röviden és határozottan tudomására adta, hogy teljesen tönkrement, nem fog fizetni egy fillért sem. Erre aztán a hitelezők elkezdtek fenyegetőzni, hogy így meg úgy, majd ők megtáncoltatják, mire az öreg könyvelő odament a nagykereskedőhöz és azt mondta neki:

— Nézze, főnök ur, ne legyen olyan hajthatatlan, ajánljon fel nekik tizenöt százalékot.

— Mit, ordított rá Kohn dühösen — *az én pénzemből akar maga gaval-ler lenni? ...*

Agyonütni? ... Az is jó!

Egy ügynök magyarázza a háziasszonynak:

— Ez a szer tökéletesen jó a bolhák ellen.

— Igen? Na és hogy használják?

— Nagyon egyszerűen. Nagyság megfogja a bolhát, hátul megnyomja, akkor kinyílik a szája és a port beleönti.

— De kérem, hiszen ha a bolhát már megfogtam, agyon is üthetem.

— *Agyonütni, — morfondirozott az ügynök — az is jó.*

REJTVÉNYEK

1. Pontrejtvény.

K . k . t . i . i . a . e . e
e . t .

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

2. Szórejtvény.

földmivelő szerszám	szarvasmarha
(-a)	(-t)

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dögéről.)

3. Szórejtvény.

idő

(Beküldte Hernesz András Garéről.)

4. Szórejtvény.

épületrész **óv ó**

(Beküldte ifj. Kapás Ferenc Kecelről.)

5. Szórejtvény.

őz káiászos növény A
(o = ó)

(Beküldte ifj. Vörös József Püspökszent-erzsebetről.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 23-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 17-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Kocsáros.** 2. Szórejtvény: **Egyenlőt.** 3. Szórejtvény: **Jutalék.** 4. Szórejtvény: **Szerencse fel, szerencse le.** 5. Szórejtvény: **Nagyitény.**

Megejtették: Papp István, Kopócs István, Vargha Anna, László Gizella, Günther Ferenc, Nagy János, Szücs Ferenc, Öreg Péter, Majsza János, Szeredai Vince, Márkai József, Szép Gábor.

Jutalomkönyvet nyertesek: **Kopócs István (Súr), Szücs Ferenc (Saskalom).**

A 18-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A BUDVÁRI LAKODALOM

16

Regény a székely ősidőkből ★ Írta Földes Géza

A két garabonc ugyan eleget szemfüleskedett, de ezek azt egészen más szándékkal végezték. Őket ugyanis az bántotta, hogy Vetyegő nekik nem akart adni ebből a piszkos pénzből. És hogy erre valamiképpen mégis rászorítsák s a pénzből ők is részesedhesse- nek, mindent megpróbáltak s az utol- ső reménységük volt a Tálitopos ügyessége. Ettől is legfőleg arra szá- míthattak, hogy ha ők nem kapnak, Vetyegőnek is bedugul a forrása. Tálitoposnak azt is elmondották, hogy Csicserné még Jolán ellen is kive- tette a hálóját. Szerette volna meg- nyerni menyének, de bizony ezzel kud- arcot vallott s aztán ugyanilyen cél- lal Ilonkát akarta behálózni. Tálitopos tehát ezeket mind a két garabonc- tól tudta meg.

— Te, gyalogbótos, — kérdezte Sü- getér — üsmered-e ezt a fejjérnepec- két?

— Melyiket?

— Hát az öreg Zandur leányát, Ilonkát. Ennek ojjan kacagós, hunyo- rítás a szeme, hogy azzal akármejjik férfiut el tudná bolondítani.

Erre már Csomok is megszólal:

— Osztán mijjen édesen sullódik a férfihoz!

— Csámpához? — kérdi némi ké- telkedéssel Tálitopos.

— A fenét! Mitáczhoz, — mondja Csomok.

Tálitopos erre nagyon elgondolko- zott. Lelke ott kalandozott a szép Gö- rögországban. Bizáncban, ahol a fény és pompa versenyre kelt a természet szépségeivel s ahol egykor a boldog gyermekkorban olyan sokszor élnéte, hogy a ragyogó napsugár hogyan ját- szik a tenger búbájós habjaival. Ő be sokat látott ő ott az emberki gaszá- gokból is! Az önzés és a kapzsiság ta- lán sehol sem dühöngött olyan irtóza- tosan, mint éppen Bizáncban. Ott a papok a lelket, a nagy urak a testet szakadatlanul és kegyetlenül zsarolják állandóan. Pénz, tör, orgyilok mind csak a piszkos célok szolgálatában áll... És itt, a székelyföldön, a nagy világnak a kicsi szegletében ezektől a förtelmektől a közélet eddig tiszta volt. A nép ősi szabadságát, lelke tisz- taságát mindezeideig meg tudta őrizni. De ime, egy lelketlen asszony még az Istentől sem fél, hogy ezt a népet egy hőbortos gondolatért éppen a lelkében mérgezze meg.

— Istenem, mit tegyek, hogy ezt megakadályozzam? Hazámban szen- ved, gyötörök az ember, itt eddig ne- vetett, dalolt mindenki. Uram, Iste- nem, ha én szenvedek, ha engem meg- vertél, legalább ments meg mást! Ha otthon annyi a bánat, hagyd meg leg- alább itt az örömet!

És aztán elgondolta azt is, hogy Csicsernének az sem elég, ha pénzé- vel indul a mások megrontására, ár- tatlan szívek porrá zúzása is tetszik az ő gonosz lelkének. Ő milyen nagy szerencse, hogy ezzel már a kezdet kezdetén megbukott!... Meg kellett buknia, mert itt a székelyföldön a sze- relem még soha sem volt piaci áru- cikk. Tálitopos tehát az ő tiszta jó lelke arra ösztönözte, hogy ha más- ként nem lehet, akár furfanggal is megakadályozza a gonoszásznak a dia- dalát.

Eközben a vezető urak is a berek- ben gondterhelten sétálgattak és ag- godalmasan beszélgettek. Tiborc, Apor, Kada éppen Tálitopos mel- lett mentek el. Tálitopos jól hall- hatta, hogy ezek az urak is a Csi- cserné csunya dolgait tárgyalják. Ez nem is lehetett másképpen, hiszen itt most minden jó ember lelkét ez hábo- ritotta fel.

Mikor az urak is meglátták Tálitopost, szokásuk szerint barátságos- san köszöntötték.

— Hogy vagy, gyalogbótos? — kérdi az öreg Tiborc.

— Nehéz az élet, nagy uram, — felelte Tálitopos — itt van a sok portéka a nyakamon, pénzt azonban alig látok... Talán a választáson mégis valamit kereshetek, — terelte nem minden szándékosság nélkül erre a beszédet — sok itt a könnyen szer- zett pénz, ebből talán valami jut a szegény kereskedőnek is.

— Ezt te honnan tudod? — kérdi mohó kíváncsisággal Kada.

— Itt a berekbe beszélte nekem két becsületes ember.

— Kik voltak? — kérdezi csaknem egyszerre mindenik.

— Ugy néztem, garaboncok voltak. Ezek mondták, hogy Csicservárban arannyal veszik Csámpás urfi szá- mára a szavazatokat.

— No urak, hallottátok? — mondja Kada.

— Hát azt ugyan eddig ki nem tudta, hogy pénzzel dolgoznak? De hogy lehetne ezt be is bizonyítani? — tűnődik magában Tiborc.

— Ki tudná ezt a gaszágot kézzel foghatóan meg is mutatni? — aggo- dalmaskodik Apor is.

— Nagy uraim, én itt idegen va-

gyok. Egy szegény kereskedő. Nem is illenék, de eszem országban sincs, hogy én egy idegen ország belső dolgaiba belevegyüljek. De én azt hiszem mégis tudnék valamit segíteni... Ha meg- engednék, talán meg tudnám mutatni, hogy ezt a tenger sok pénzt a nagy- asszony hiába dobta ki.

— Gyalogbótos, nagy dologra vál- lalkozol, — mondja hitetlenül Tiborc.

— Azt én is tudom. De ha meg- engedik és reám bízzák, mégis tud- nék valamit csinálni.

— Hát legyen a kedved szerint, — hagyta rá jóízűen nevetve Tiborc — valamikor a vak is talált az uton pol- turát, mért ne csinálna egyszer okos dolgot a gyalogbótos is?

— Ha nem árt, nem is használ, — állapítja meg a többi is s aztán to- vább mentek.

Az emberek már kezdték a szava- záshoz gyülekezni. A székelyek nagy csoportokban énekelve érkeztek s köz- be-közbe Csámpást éltették.

— Annyan vagyunk, mint a csillag az égen! — kiáltja Bala.

— Leszavazzuk ma még műk az Is- tent es! — ordítja egy másik székely.

— Atyafijak, rend legyen, a be- csület ott ne maragyon! — inti az egyik csoportot Gergő.

S ahol annyi ember gyűl össze, on- nan a kereskedő sem maradhat el. Megérkezett hát Tálitopos is s a ki- áltása még a legnagyobb zajon is át- hallatszott:

— Ki vesz, annak lesz! — aztán énekebe kezdett s úgy igyekezett a tö- meg figyelmét áruira vonni.

Én vagyok a gyalogbótos.

Bolondok közt mindig okos.

Balita,

Karika,

Mind eladó portéka!

Az emberek mintha éppen erre vár- tak volna, menten körülfozták s egy- másután hangzott a sok kérdezőskö- dés:

— Ezt hogy adod? Van-e bicskád? Hát szijostorod? — S valamennyi egyszerre is várta a kérdésre a felele- tet.

A nagy embergyűrűben ott szoron- gott Tálitopos s mivel a hátul állók is mind közelébe akartak furakodni, a helyzete egyre kinosabbá vált s már mozdulni is alig tudott.

— Ne szorítsanak ugy ide! Így nem lehet árulni! — kiabált. — Nagy későre kimenekült a szorongatás- ból s az áruit valamivel kényelme- sebben kínálhatta. Hosszas válogatás után Kató néne egy sor gyöngyöt vá- lasztott ki. Ez tetszett meg neki a leg- jobban.

(Folytatjuk.)



40 éve a világot uraló eredeti angol THE CHAMPION és Láng kerékpárokat havi 16 és 20 pengős részletre. Kerékpár-alkatrészeket nagy- ban gyárt Árban. Külső gumi 5.80, belső 1.50, pedál párja 2.50, sárvédők 1.50. Láng Jakab és fia kerékpárnagykereskedés Budapest, József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen!

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak május hó 15-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 10.90—11.25, 78 kg-os 11—11.35, 79 kg-os 11.10—11.45, 80 kg-os 11.20—11.55, felsőtiszai 77 kg-os 10.95—11.10, 78 kg-os 11.05—11.20, 79 kg-os 11.15—11.30, 80 kg-os 11.25—11.45, jászszági, fejmegyei, dunántúli 77 kg-os 10.75—10.85, 78 kg-os 10.85—10.95, 79 kg-os 10.95—11.05, 80 kg-os 11.05—11.15, pestvidéki 77 kg-os 10.75—10.95, 78 kg-os 10.85—11.05, 79 kg-os 10.95—11.05, 80 kg-os 11.05—11.15, 80 kg-os 11.05—11.25, bácskai 77 kg-os 10.75—10.85, 78 kg-os 10.85—10.95, 79 kg-os 10.95—11.05, 80 kg-os 11.05—11.15. Pestvidéki rozs 6.60—6.80, egyéb 6.70—6.90; *sörárpa*, elsőrendű 12—13, másodrendű 11.50—12.25, harmadrendű 10.75—11; *takarmányárpa*, elsőrendű 10.40—10.60, másodrendű 10.20—10.40; *zab*, elsőrendű 11—11.40, másodrendű 10.80—11; *tengeri*, tiszántúli 9.80—10; *buzakorpa* 9—9.30, 7-es liszt 17—17.75, 8-as liszt 11.25—11.75 pengő métermázsánként.

Határvidéki. *Buza* májusra: 11.46—11.47, júniusra 11.20—11.21. *Rozs* májusra: 7.12—7.13. *Tengeri* májusra: 9.80, júliusra: 10.63—10.64, augusztusra: 10.90 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön* magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) *Lucernamag.* Rendelések szórvaosan még érkeznek, az eladóknaál lévő készletek csekélyek. *Fehérheremag* iránt a külföld e héten is érdeklődött. Jó kereslete van *szudánfűmagnak*, *muharmagnak*, kölesféléknek és a fűmagkeverékeknek. *Uj bitorheremag:* A külföldi érdeklődés állandóan élénk. — A *budapesti áru- és értéktözsde hivatalos jegyzései 100 kilónként budapesti paritásban:* köles, vörös 11—12; köles, vegyes 10—10.50; lenmag, nagy 23—24, kis 21—21.50; tökmag, nagy 30—31, kis 27—28, dohos 21—21.50; mák (kék) 39—40; borsó: Viktória 12—14; lencse, közép 22—25, kis 16—18; bab: fehér, gyöngy 11.50—12, dunai szokvány 11—11.50, dunántúli szokvány 10.50—11, felsőm. szokvány 9—9.25; muharmag 8—8.50 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 8.25, borsóhéj 7.75, borsókorpa 7.75, buzakonkoly 7.75, konkolydara 8.50, lenmagpogácsa 13, napraforgópogácsa 10, repcepogácsa 7.50, repaszólet, szárított 8.25, rozskonkoly 7, rozskorpa 8.50, rozstakarmányliszt 10.25, tökmagpogácsa 14.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—4.50, harmadrendű, csomogásra 3.50—3.80, muharszéna 4.60, lucernaszéna, ó 5, lucernaszéna, új 5—6, alomszalma, másodrendű 2 pengő méter-

mázsánként, zsupszalma 1 kéve 30 fillér. **Tenyészmarhák és jármosókrök.** Elsőrendű belföldi jármosókrök (tarka) és beállítani való tinók 45—47, elsőrendű belföldi jármosókrök (fehér) 45—47, másfél-éves üszök 44—46, másféléves tinók 42—44, fiatal, friss fejős tehén 50—60 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Vágómarhavásár. Bika, tarka, másodrendű 46—50 tehén, tarka, másodrendű 43—46 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Elsőrendű öreg, nehéz páronként 300 kilogrammon felül 62—64, szedett öreg, másodrendű 58—60, angol sonkasülő páronként 120—150 kilogrammig elsőrendű 80—88, 80—100 kilogrammig 74—78 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Borjувásár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 76—80, kivételesen 82—86, másodrendű 68—75, harmadrendű 60—67 fillér kilogrammonként.

Lóvásár. Csikó 80, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 270—450, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 135—300, szárnár 50, alárendelt minőségű 55—200, vágólovak 65—150 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal bárányok, darabonként 40—42 és fél kg közötti sulyban 42—45, külföldnek megfelelő prima fiatal ürök, darabonként 50 kg körüli sulyban 42—45 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, 3 kg sulylevonással.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 1—1.32, sózott, kenyér 1.30—1.80, füstölt 1.40—1.80, háj 1.28—1.40, tepertő, zsíros 1.20—1.80, sertészsír helybéli 1.20—1.32 pengő kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, lefőzött tej 6—10, tejszín 240—280, tejfel 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 260—280, szedett vaj 220—240, tehéntúró 60—80, juhsajt 150—200, grói 220—240, trappista 140—240, emmentáli 220—340 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő baromfi:* Tyuk 1.80—3, csirke 1.60—2.50, lud, újdonság 5.60—8, pulyka 3—5 pengő darabonként. *Leölt baromfi:* Tyuk 1.10—1.50, csirke 1.60—2.80, ruca, hizott 1—1.50, lud, hizott 1—1.50, pulyka, hizott 1.10—1.30, pulyka, sovány 0.80—1, libamáj 3—7 pengő kilogrammonként. Teatojás 4.5—6, főztojás és apró 3.8—4.5 fillér darabonként.

Fűszer, mák, méz, szappan, stb. Paprika, édes, nemes 4.40—5.60, félédes 4—4.40, rózsza 3.20—3.60, erős 2.80—3.20, kereskedelmi 2.40—2.80, mák, kék 0.56—0.80, pergetett méz 1.40—1.60, háziszappan, szín 1.20—1.40, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárga répa 8—20, petrezselyem 10—24, zeller 36—100, kalarábé 30—50, vöröshagyma, makói 6—10, közönséges 5—10, fokhagyma 16—40, cékla 14—24, savanyított káposzta 28—34, kel-

káposzta 30—100, fejessaláta 1—8 (drb), torma 40—140, burgonya, újdonság 48—90, őszi rózsa 7—10, nyári rózsa 10—14, Ella 7—10, kifli 14—20, tömör csiperkegomba 160—280, zöld paprika, apró hegyes 7—14 (drb), nagy, tölteni való 20—36 (drb), tök, főző 80—150, zöldbab 300—800, zöldborsó, hüvelyes 38—80, sóska 12—24, paraj, tiszított 10—28, spárga 90—160 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomóként 3—16 fillér.

Gyümölcs. Alma 40—70, körte, nemes 60—200, cseresznye 50—180, sárgadinnye 900—1000, dió 110—140, dióbél 320—440, mogyoró, olasz 240—300, mogyoróbél 320—380, héjazott mandula 360—700 fillér kilogrammonként.

Gyapju. Hazánkban az elmúlt héten a forgalom szűk keretek között mozgott. Eladatott: karcagi községyi gyűjtött kiscgazda gyapju 1.72 és fél, kunmadarasi községyi gyűjtött kiscgazda gyapju 1.70, félegyházi községyi gyűjtött kiscgazda gyapju 1.65, jászberényi községyi gyűjtött kiscgazda gyapju 1.67 pengőért, míg somogy megyei uradalmi középminőségű szövetygapju 1.75, somogy megyei uradalmi finom minőségű szövetygapju 1.95 pengő és végül dunántúli nagyuradalmi finom szövetygapjutétel 1.85 pengőért cserélt gazdát.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiac az árak változatlanul alacsonyak, a Dunántúlnál néhány helyen a tarka marhabőrért 88 fillért, tehát a budapestinél 5—10 fillérrel magasabb árat fizetnek.

Borpiac. A borpiac a helyzet mult heti jelentésünk óta nem változott. Az Alföldön kistermelőknél alacsonyfokú borokat 1.85—1.95 és 10 fokos borokat 1.90—2 pengőért lehet vásárolni. Alacsonyfokú uradalmi tételek az vasutállomás hektoliterfokonként 2, 10 fok körüliek 2.10—2.30, 10 fokon felüliek 2.30—2.40 pengőbe kerülnek.

Fapiac. Fenyőfában a fogyasztók kereslete gyenge. Tűzfában az üzletmenet gyenge. Árak vagonfelben, budapesti paritásban a következők: bükkhasáb 325—330, dorong 265—275, cserhasáb 260—270, dorong 235—240, gyertyánhasáb 275—285, dorong 255—265, friss akáchasáb 240—250, dorong 230—235 pengő. Keményfában a fogyasztás gyenge, csak kisebb tételekben van állandó üzlet.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára május hó 15-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 17.50—17.90; dollár 340.60—344.60; kanadai dollár 335—345; holland forint 231.90—233.90; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Cseh korona 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.75—65.35; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 78.70—80.70 pengő.

KIADJA:
„FALU” ORSZÁGOS FÜLDMIVES-
SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. MÁJUS 20—26.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap V. 20

8.45: Hírek. 9—9.55: Református istentisztelet; prédikál Ravasz László dr. püspök. 10—11.25: Egyházi ének és szentbeszéd; prédikál Marczell Mihály dr. 11.30—12.25: Evangélikus istentisztelet; prédikál Varsányi Mátyás dr. budai vári lelkész. 12.25: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 12.30: A magyar főiskolai evezős bajnokság döntő versenyének közvetítése a Szent Margitszigettől a Műegyetemig. 13: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zene. 14: Hanglemezek; operaáriák. 15: Csiki László gazdasági akadémiai tanár: „A tan-gazdaságok hatása az ország mezőgazdaságára.” 15.45: A Mária Terézia I. honvédegyezred zenekara; indulók. Közben 16.30: „Görgey budai győzelme”. (Buda visszafoglalásának 85. évfordulója). Vitéz Hongházy Kamill előadása. 17: Az I. honvédegyezred zenekara műsorának folytatása. 17.30: „Kakuszi lovat talál”. Terescsényi György elbeszélése. 18: Bura Károly cigányzenekara. 19: „Magyar álom”. Zilahy Lajos előadása. 19.30: Operettelőadás a Studióból: „A hollandi leány”. Operett 2 felvonásban. Zenéjét szerzette Paul A. Rubens. Rendező Kiss Ferenc. Utána kb. 22: Hírek, sporteredmények. 22.30: Heinemann Ede és jazz-zenekara. 23.10: Csorba Dezső cigányzenekara.

Hétfő 21

9.30: Hírek. 10—11.10: Egyházi népének és szentbeszéd; prédikál Strecke Ernő hittanár. 11.15—12.15: Unitárius istentisztelet; prédikál Józán Miklós dr. püspöki vikárius. 12.20: Időjelzés, stb. 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; operarészletek. 14: „Rádiókrónika”. Elmondja Papp Jenő. 14.20: Hanglemezek; operarészletek, műdalok. 15.30: „A varga is ember”. Arató Béla meséje. 16: Közvetítés a főiskolai atlétikai bajnoki versenyről. 16.40: Magyar nóták. Előadja Palló Imre Veres Lajos cigányzenekarának kíséretével. 17.40: „Az

óceán költészete”. Világhírű versek és zeneszerzemények a tengerről. Magyary-Thoma István előadása hanglemezekkel. 18.25: Somogyi Nusi és Rátkay Márton előadói estje. 19.10: Höchtl Margit zongorázik; komoly zene. 19.40: „Tanulságos történetek”. Nagy Endre csevegése. 20.15: A III. Országos Iparos Dalosverseny záró diszhangversenyének közvetítése a pécsi Nemzeti Színházból. Utána kb. 21.50: Hírek, sporteredmények. 22.10: Magyary Imre cigányzenekara. 23.30: Len Baker jazz-zenekarának műsora Weygand Tibor énekszámával.

Kedd 22

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: 1. Mikor májusban — tét volt. 2. Tíz perc egészségügy. (Felolvasás.) Közben: Hanglemezek. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Simenszky Valéria zongorázik. Eördögh János fuvalázik zongorakísérettel; komoly zeneművek. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Banda Marci cigányzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, hírek. 17: „A tökéletes nyaralóház”. Nádaí Pál tanácsai weekendépítkezésekhez. 17.30: Guttenberg György szalonzenekara; szórakoztató zene. 18.10: Husz perc filmzene. Közvetítés a City Filmszínház „Kacagó tarka tavasz” című műsorából. 18.30: Zenekari hangverseny; szórakoztató zene. 19.30: „Kocsin-lovon Bécestől Konstantinápolyig.” Gagyí Jenő utirajza. 20: Zathureczky Ede hegedül, zongorán kíséri Herz Ottó dr.; komoly zeneművek. 20.45: Hírek. 21: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, Szántó Gyula énekel. 22: Időjárásjelentés. 22.05: Máthé Elek dr. angolnyelvű előadása. 22.20: Hanglemezek; tánczene.

Szerda 23

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: 1. Stein Aurél és a homokbatemetett városok. 2. Háztartási tanácsok. (Felolvasás.) Közben: Hanglemezek. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Eugen Stepat balalajkazenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Állás-

talan zenészek szimfonikus zenekara; szórákzóató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **15.30:** A rádió diákfelőrája: Bernini. **16:** „A hosszutávfutás.“ Szerb Elek futóabajnok sportfelolvasása. **16.45:** Időjelzés, hírek. **17:** Virány László szalonzenekara; szórákzóató zene. **18.15:** „Üzletalapítás előtt.“ Raith Tivadar dr. felolvasása. **18.50:** Komáromy Pál énekel, zongorakisérettel; műdalok. **19.35:** Kis szinpad: „Megyen a nyáj.“ Palóc-virtus 1 felvonásban. Irta Szilárd János. Rendező Gyarmathy Sándor. **20.30:** Hanglemezek; operettrészletek, táncdalok. **21.30:** Hírek, stb. **21.50:** Farkas Jenő cigányzenekara. **22.30:** Lengyel László dr. németnyelvű előadása. **22.45:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zeneművek.

Csütörtök 24

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar tájak. 2. A tűzhely versei. (Felolvasás.) **Közben:** Hanglemezek. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Medgyesy Nándor cigányzenekara. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Bertha István szalonzenekara; szórákzóató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16:** „Nyári divat felé.“ Sz. Tüdös Klára előadása. **16.45:** Időjelzés, hírek. **17:** Klenner Edit gazdasági tanárnő: „Az otthon díszítése.“ **17.30:** Radnai Erzsébet énekel, zongorakisérettel; műdalok. **18:** Munkásfélóra. **18.30:** Koromzay Dénes hegedül zongorakisérettel; komoly zene. **19:** „A Balaton jövője.“ Fabinyi Tihamér dr. kereskedelemügyi miniszter előadása. **19.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. 1. „A szevillai borbély.“ Vig dalmű 2 felvonásban. Zenéjét szerzette Rossini. 2. „Petruska“ Burleszk jelenetek 4 képben. Zenéjét szerzette Sztravinszkij Igor. „A szevillai borbély“ **első felvonása után:** „A Rádió-élet“ sportjelvény versenye. „A szevillai borbély“ **előadása után:** Hírek. A „Petruska“ **előadása után:** Rác Béla cigányzenekara muzsikál, Lipóczy József énekel.

Péntek 25

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Időszerű apróságok. 2. Ifjúsági közlemények. (Felolvasás.) **Közben:** Hanglemezek. **10.30:** Az ifjúsági Testnevelési Kongresszus megnyitásának közvetítése. **12:** Déli harangszó, stb. **12.30:** Vizjelzőszolgálat, stb. **13:** Zenekari hangverseny; szórákzóató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **15.30:** A rádió

diákfelőrája: „Igazságos Mátyás“. **16:** „XIV. Lajos és II. Rákóczi Ferenc“. Nyíry László előadása. **16.30:** „A Debreceni Hét és a Tiszántuli Vásár“. **16.45:** Időjelzés, hírek. **17:** Bársony Dóra énekel zongorakisérettel; műdalok. **17.30:** Gyorsirótanfolyam. **18:** Sporthírek. **18.15:** Győri-trió; zongora, hegedű, gordonka; komoly zene. **19.30:** „Rómában történt“. Szentmihályiné Szabó Mária elbeszélése. **20:** Hanglemezek; tánczene. **20.30:** A rádió külügyi negyedőrája. **20.45:** Színműelőadás a Studióból: „Primrose kisasszony“. Színmű 3 felvonásban. Irta: De Flers. Kb. **22.15:** Hírek, stb. **22.30:** Veres Lajos cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. **23.15:** Heimlich Lajos zongorázik; komoly zene.

Szombat 26

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Dosztojevszkij. 2. Néhány szabadteri játék kisdíákoknak. (Felolvasás.) **Közben:** Hanglemezek. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Az Egyetemi Énekkarok szólókvartettje; karének. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** A Mária Terézia 1. honvédgyalozezred zenekara; szórákzóató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **15.30:** „Ezermester-műhely“. A Rádióélet ifjúsági órája. **16:** Hangversenyközvetítés a Hubay-palotából; komoly zeneművek. Szünetben kb. **16.45:** Időjelzés stb. **17.45:** Rádióamatörposta. **18.10:** Hanglemezek; tánczene. **19:** „Jelenetek“. Előadja Berky Lili és Gózon Gyula. **20:** Fráter Lóránd és Fráter Béla dalai. Előadja Nagy Izabella, Cselényi József és Magyar Imre cigányzenekara. **21:** A rádió — a rádióról. **21.15:** Hírek. **21.30:** Budapesti Hangverseny Zenekar; operanyitányok. Szünetben kb. **22.10:** Időjárásjelentés. **23:** Pataky Vilmos jazz-zenekara.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, május 20, *délután 13.05—13.55:* Cigányzene. *15—15.45:* Hanglemezek. — **Hétfő, május 21, *dél előtt 11 óra:*** Közvetítés Miskolcraól. — **Kedd, május 22, *este 20.10—20.40:*** Tréfás előadás. — **Szerda, május 23, *délután 18.55—19.25:*** Könnyű muzsika. **Csütörtök, május 24, *délután 17—17.30:*** Hanglemezek. *19.40—21:* Könnyű muzsika. — **Péntek, május 25, *este 18.25—22.30:*** Az Operaház előadásának közvetítése: „Walkür.“ Wagner Richard zeneműve. — **Szombat, május 26, *délután 16.10—17.35:*** Könnyű muzsika. *17.50—18.10:* Hírek.